

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

U. GÜNDÜZ - T. IŞIK

MARKSİZM VE İÇ SAVAŞ

DEVİRİMCİ
emek kitap dizisi: 3

**MARKSİZM
VE
İÇ SAVAŞ**

UĞUR GÜNDÜZ – TAYLAN IŞIK

**MARKSİZM
VE
İÇ SAVAŞ**

EMEK YAYINCILIK
Kücük Langa Cad. 19/4
Aksaray / İSTANBUL
Tel: (0212) 529 94 46

Devrimci Emek Kitap Dizisi 3

I. Baskı Aralık 1994

Baskı: Ceylan Matbaacılık

ÖNSÖZ

Elinizdeki kitap Mayıs 1994'te yazıldı. Ekonomik olanaksızlıklar nedeniyle zamanında yayınlanamadı. Bu çalışma okuyucunun eline zamanında ulaşmadığı için bizi anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Türkiye ve Kürdistan'da sürmekte olan iç savaşı daha derli toplu ele almak için konuyla ilgili geniş bir araştırma yapmak üzere yola çıktığımızda karşımıza olayın uluslararası boyutu çıktı. Bu defa iç savaşın uluslararası boyutunu irdeleme yoluna gittik. Elimizin altında Marx'ın ünlü «Fransa'da İç Savaş»ı vardı. Fransa'da iç savaşı defalarca okumuştuk. Konumuzla ilgili olarak yeniden ele aldık. Bunun yanında Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in birçok eseri içerisinde iç savaşla ilgili makaleleri tekrar tekrar inceledik. Gördük ki, bilimsel sosyalizmin kurucuları iç savaşı, sınıf savaşımının kaçınılmaz bir devamı olarak ele almışlardı. Türkiye sol hareketi konunun bu evrensel boyutu üzerine hiç durmamıştı. Oysa sınıf mücadelesi dünya çapında bir olaydır. Sınıf savaşımının bir devamı olarak iç savaş da aynı biçimde hemen hemen tüm ülkelerde görülen ya da görülecek olan bir gelişmedir.

İç savaş üzerine yaptığımız bu kısa irdeleme bir başlangıçtır. Konu ile ilgili daha geniş ve kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç vardır. Biz konuya bir giriş yaptık. Bu kısa giri-

şin Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketine teorik bir katkı olmasını dileriz.

İç savaş üzerine görüşlerimiz 1991 yılına kadar uzanır. Ta o zaman ekonomik, toplumsal ve politik gelişmelerin bir iç savaşa yol açmakta olduğunu saptadık. Bu saptamayı çok erken bulanlar oldu. Böyle düşünenler hala var. Ne var ki, yaşanan olaylar iç savaş gerçeğini kabul etmeyenleri doğrulamadı. Yillardır gözlerimizin önünde olup bitenler iç savaştan başka bir şey değildi. Somut durumun doğru bir çözümlemesini yapamayanlar, bu yürekliliği gösteremeyenler, kendilerini, kabule yanaşmadıkları iç savaşın orta yerinde buldular. Şimdi mevcut politik ortama iç savaş diyenlerin sayısı bir hayli fazla. Onlar bunu teorik olarak değil, olayların etkisiyle kabul etmek zorunda kaldılar. Pratik öğreticidir. Bizim teorik olarak kavratamadığımızı pratiğin kendisi öğretiyor. Bir defa daha olaylar büyük öğretici rolünü oynuyor.

Türkiye ve Kürdistan'da dünyanın en şiddetli ve uzun süreli iç savaşlarından biri yaşanıyor. Savaş her gün yeni alanlara doğru yayılma gösteriyor. Her sınıf, çıkarları doğrultusunda savaşın karşıt cephelerinde mevzileniyor. Saflaşma beklenenden daha hızlı ve kesin çizgilerle kendini ortaya koyuyor. Karşı devrim tüm ekonomik, toplumsal, politik ve askeri güçlerini cepheye sürmüştür durumda. Emek ve devrim cephesi ise henüz toparlanma evresindedir. Gelişmeler çok hızlı ve şiddetlidir. Şimdiye kadar meydana gelen çatışmalar ve karşıt güçlerin yönelimi gösteriyor ki iç savaş daha kanlı kavgalı bir sürece doğru ilerliyor. Birbirine doğru (iki ordunun karşılaşması gibi) ilerleyen devrim ve karşı devrim, kesin ve zorlu bir kavgaya doğru gidiyor.

İç savaşta daha şimdiden binlerce insan yaşamını yi-

tirdi. Halkların sıkıntıları had safhaya ulaştı. Eğer bir devrim yoluyla son verilmezse, iç savaş bundan sonra daha vahşi bir biçimde surecektir. Türkiye ve Kürdistan proletaryasının ve tüm devrimci glerin temel sloganı, iç savaşı kazanmak olmalıdır. Bu savaş kazanılmadan emekçi kitleler iktidar yüzü göremeyecektir. Ya devrim yoluyla bu iç savaşa son vereceğiz ya da iç savaş halklara çok daha korkunç ve sıkıntılı günler getirecektir. Bu mücadele bir toplumsal devrimle sonuçlanıncaya kadar toplumsal bilimin son sözü "YA DEVRİM YA ÖLÜM" olacaktır.

Uğur GÜNDÜZ

MARKSİZM VE İÇ SAVAŞ

Türkiye ve K. Kürdistan'da sınıf mücadelesi, gelişiminin belli bir aşamasında iç savaşa dönüştü. Böylece iç savaş son yılların gerçek bir olgusu olarak ortaya çıktı. Her gün, gözlerimizin önünden sürüp giden bu savaşın en açık, en yadsınamaz kanıtları ve olguları yaşanırken, her renkten reformist – sosyalist siyasal akım, bu somut gerçeklere gözlerini kapatıyor. Sınıfların varlığını ve sınıflar mücadelesi gerçeğini kabul et ama; sınıflar arasında sürüp – giden sınıf mücadelesinin kendi iç evrimi ve çatışmaları sonucu iç savaşa dönüşebileceğini ya da böylesi bir biçim alacağını kabul etme; işte reformist sosyalistlerimizin, sınıf mücadelesinin günümüzde varmış olduğu boyutlar karşısında gelmiş oldukları nokta budur. Oysa, her kim ki, sınıflar mücadelesini kabul ederse, marksist kalabilmek için, bu kapışmanın belli bir gelişme aşamasında iç savaşa doğru yükselebileceğini de kabul etmek zorundadır. Sadece metafizikçi bir yaklaşıma sahip olanlar bu gerçeği reddederler. Diyalektik yaklaşıma ve materyalist tarih anlayışına sahip olanlara göre ise, sınıflar mücadelesi, iç ve dış olayların etkisiyle zorunlu olarak iç savaşa ulaşır.

İç savaş, herhangi bir ülkeye, ulusal özelliğe ya da bölgesel özelliğe özgü bir olgu değildir. Sınıf savaşımının belli bir aşamasını ifade eden bu anlamıyla, sınıf savaşımı-

nın ta kendisi olan iç savaş, emekle - sermaye arasında, dünya çapında varolan uzlaşmaz sınıf karşıtlığının evrensel çaptaki mücadele temeline oturmaktadır. Bu yönüyle bakıldığında, iç savaşın evrensel bir karaktere, özelliğe sahip olduğu kabul edilecektir. Türkiye ve K. Kürdistan sol siyasal akımlarınca iç savaşın bu özelliği yeterince kavranmış ve bilince çıkarılmış değildir. Bu broşürün amacı, sınıflar savaşımının ve onun devamı olan iç savaşın evrensel özelliğini ve iç savaş üzerine görüşlerin bilimsel sosyalist teoride ne kadar önemli bir yer tuttuğunu göstermekle sınırlıdır.

KAPİTALİZMDEN – KOMÜNİZME GEÇİŞTE İÇ SAVAŞIN ROLÜ

Bilimsel sosyalizmin kurucuları, Marx, Engels ve Lenin'in toplumsal devrimle ilgili görüşlerinin vazgeçilmez bir yönü, iç savaş üzerine olan belirlemeleridir. Bu broşürde, proletaryanın devrimci önderlerinin konuyla ilgili görüşlerine ağırlıklı biçimde yer vererek, marksist – leninist toplumsal devrim teorisinin daha iyi kavranmasına çalışacağız.

İç Savaş Nedir?

"18. yüzyılın sonundan beri Avrupa'daki bütün devrimlerin deneyimine tamamıyla uygun düşen bu deneyim, bize gösteriyor ki, iç savaş birbiri ardı sıra gelen, birbiri üzerine yığılmış, artmış, kızışmış, iktisadi ve siyasal çatışmalardan sonra iki sınıf arasında silahlı çatışma haline dönüşen sınıf savaşımının en keskin biçimidir. Ülkelerin pek çoğunda – hemen istisnasız hepsinde denilebilir – ne kadar az özgür ve az gelişmiş olurlarsa olsunlar, kapitalizmin bütün iktisadi gelişmesinin, bütün dünyadaki modern toplumun tüm tarihinin, aralarında uzlaşmaz karşıtlık yarattığı ve bu uzlaşmaz karşıtlığı güçlendirdiği sınıflar arasında, yani burjuvazi ile proletarya arasında iç savaş görülür."(1)

Açıkça anlaşıldığı gibi, Lenin, iç savaşı tarif ederken, bir ülkeye ve bölgeye mahsus değil, tüm ülkeler ve bölgeler için geçerli olan bir olgudan söz ediyor. Oysaki, çoğu kez, sınıflar savaşının bu evrensel yönü, Türkiye ve K.

Kürdistan sol/sosyalist akımları tarafından görülemedi. Sınıf savaşının ve bu savaşın dönüştüğü iç savaşın yalnızca belli bir ülkeyle sınırlı ve belli dönemler için geçerli görülmesi, sözünü ettiğimiz körlüğün nedenidir. Bu nedenin de temelinde marksist – leninist öğretilerden uzaklaşmanın ve kapitalist düzenle bağları koparmamaktaki ısrarın yatığını belirtmeliyiz. Sınıflar mücadelesi ve sosyalizm uğruna mücadelenin tüm ülke proleterleri için aynı ve evrensel olduğu, bütün reformist – sosyalist akımlar tarafından kabul edilir; ancak, bir sınıf savaşı olan iç savaşın da aynı zemin üzerinde ve sınıflara bağlı olarak tüm ülkeler için geçerli olduğu; ve bu yönüyle evrensel özelliğe sahip olduğu kabul edilmez. Teorik bakımdan burada, sınıflar savaşının diyalektik özelliğinin, iç bağıntılarının, geçişlerinin ve değişiminin kavranamaması var. İdeolojik ve politik bakımdan ise, burjuvaziyle, onun toplumsal düzeniyle ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel bağların koparılması, köprülerin atılmaması var. Çünkü, sınıflar savaşımının iç savaş boyutlarına kaçınılmaz biçimde varacağını kabulü ve ona uygun hazırlıklara girilmesi kapitalist düzenle tüm bağların ve köprülerin yıkılmasını kaçınılmaz biçimde beraberinde getirir. Marksist diyalektikte toplumlar ve sınıflar statik yönleriyle değil, dinamik yönleriyle; durağan halde değil, hareket halinde ele alınır. Biricik doğru diyalektik ve materyalist yöntem budur. Marksizmden nasibini alan herkez bilirki, sınıf savaşı hep aynı durum ve düzeyde kalmaz. Dinamik ve hareket halindeki her şey gibi, sınıf savaşımı da aşamalar geçirir ve bütün bir süreç içinde bu savaşıma etki eden pek çok etken ortaya çıkar. Sınıf savaşımı süreci içinde, bu savaşımın ken-

disi ve devamı olan iç savaş, belli bir çatışmanın, yoğunlaşmanın ve birikimin ürünü/sonucu olarak karşımıza çıkar.

İç savaşı tarif ederken Lenin, aralarında uzlaşmaz karşıtlık bulunan burjuvazi ile proletarya arasındaki bir savaştan söz eder. Marx, buna "gerçek iç savaş" der. O halde, burada proletarya ile burjuvazi arasındaki "gerçek iç savaşları" ulusal ve bölgesel temeldeki iç savaşlardan ayırt etmek gerekiyor.

"Bu savaşında – gerçek bir iç savaş – yaklaşmakta olan bir savaş için gerekli olan bütün öğeler birleşir ve gelişirler. Savaşım da bir kes bu noktaya ulaştımı, birlik, politik bir nitelik alır."(2)

Açık ve net olarak görüldüğü gibi, Marx, iki sınıf arasındaki, burjuvazi ile proletarya arasındaki bir iç savaştan söz ediyor. Bizde ise, şimdiye kadar iç savaş olarak daha çok, ulusal ya da bölgesel zeminler üzerinde sürüp – giden iç savaşlardan söz edilmiş ya da bu biçimde ve nitelikte olanlar göz önünde bulundurulmuştur. Günümüzde Balkanlarda süren, geçmişte Kuzey Amerika'da meydana gelen "Kuzey – Güney savaşları"nı örnek olarak gösterebiliriz. Oysa, tarihin gelişiminin motoru sınıflar savaşımıdır ve iç savaşlar aynı rol ve özelliğe sahiptir.

Türkiye ve K. Kürdistan'da bir iç savaştan söz edildiği zaman, hemen Kürdistan'da yürüyen savaş akla getirilir. Üstelik bu iş, savaşı kendi sınıfsal özünden kopararak ve yalnızca ulusal temele oturtarak yapılır. Gerçekten de, Kürdistan'da yıllardır süren bir savaş var. Ama bu, bir iç savaştan başka bir şey değildir. Ezen Türk ulusu ile ezilen Kürt ulusu arasında devam eden bu savaş, aynı za-

manda servet sahipleri ile yoksullar arasında süren bir sınıf savaşı (yani "gerçek iç savaş") olma özelliğine sahiptir. Başka bir ifadeyle söyleyecek olursak; Kürdistan'da uzun bir dönemi kapsayan savaş ulusal – sınıfsal kurtuluş savaşıdır.

Türkiye'de ise, burjuvazi ve onun hükümetleri ile proletarya ve yoksul insanlar arasında süren bir sınıf savaşı, yani, Marx'ın deyimiyle söyleyecek olursak, "gerçek bir iç savaş" var. Bu savaşın Kürdistan'da sürüp giden savaştan bir farkı, ulusal çelişki taşımıyor olmasıdır. Burada emek – sermaye çelişkisi bütün varlığı ve açıklığıyla kendini ortaya koyar. Kısacası, Türkiye'de, tüm alanlarda aynı yoğunluk ve şiddette olmasa da, emek – sermaye çelişkisi temeli üzerinde yükselen ve tüm ülkede sürüp giden sınıf savaşı, kendini tüm yönleriyle ortaya koyan bir iç savaştan başka bir şey değildir.

Aralarında uzlaşmaz karşıtlık olan burjuvazi ile proletarya arasındaki iç savaş, bütün kapitalist ülkelerde, bu ülkeler "ne kadar özgür ve az gelişmiş olurlarsa olsunlar", karşımıza çıkar.

Lenin'de bir şey daha çok açık ve nettir. Lenin, sınıf savaşının her aşamasına iç savaş demez. Lenin müthiş bir diyalektikçi olarak sınıf savaşının diyalektik gelişmesini kesin bir biçimde göz önünde tutar. Lenin'e göre, iki sınıf arasında henüz bir çatışmaya, kapışmaya dönüşmeyen ve evrimci – barışçı biçimler altında süren sınıf mücadelesi henüz bir iç savaş düzeyine ulaşmamıştır. O halde iç savaş "birbiri ardı sıra gelen, birbiri üzerine yığılmış, artmış, kızışmış, iktisadi ve siyasal çatışmalardan sonra iki sınıf arasında silahlı çatışma haline dönüşen sınıf sava-

şımının en keskin biçimidir."

Burada açık olarak görüleceği gibi, iç savaş iki sınıf arasındaki sınıf savaşının silahlı ve en keskin biçimidir. Sınıf savaşının bu en keskin biçimini her zaman aldığını ve her zaman için bu düzeyde sürdüğünü ileri sürmek hiç doğru değildir. Sınıf savaşının bu en keskin biçimini alabilmesi için belli bir süreç gerekiyor. Belli koşullar altında evrimci – barışçı biçimler altında süren sınıf mücadelesi, başta ekonomik ve siyasal koşulların değişmesi olmak üzere, sonradan ortaya çıkabilecek koşul ve olayların etkisiyle yoğunluk sertlik kazanabilir. Sınıf savaşının iç savaşa dönüşmesi yada iç savaş boyutlarına varması işte böyle gerçekleşir. Ancak, tam da burada marksist – leninist teori açısından iç savaşa yaklaşımı tüm boyutlarıyla ortaya koyabilmek için çok önemli bir noktaya işaret etmek gerekiyor. Eğer iç savaş, diyalektik bir yaklaşımla, kendi başlangıç, değişim ve gelişim süreci içinde alınmazsa, bunun yerine mekanik bir yaklaşımla en yoğun ve şiddetli düzeyi ile ele alınırsa, önceki gelişme aşaması kavranamaz; dolayısıyla, iç savaşın kendisi de kavranamaz. Bu nokta gerçekten önemlidir. Çünkü, tam da bu mekanik yaklaşımı nedeniyle Türkiye'nin reformist – sosyalist akımları **burunlarının** dibinde ve gözlerinin önünde sürüp gitmekte olan iç savaşı göremiyorlar. Şüphesiz, bu siyasal akımlar, Kürdistan'daki savaşın varlığını, bu savaş kendileri tarafından laf kalabalığıyla örtülemeyecek kadar sert, yoğun, açık ve en otoriter araçlarla sürdürüldüğünden, herkesten çok ve her şeyden çok kabul etmeye hazır dırlar. Hatta, gelecekte Türkiye'de iç savaş her köşe başında makineli tüfeklerin kullanıldığı aşamaya geldiğin-

de o zaman da bu siyasal akımlar "işte iç savaş" diye bağıraraklar. Bundan şüphemiz yok. Ama, olaylar, sokaktaki sıradan kişinin dahi görebileceği denli bir açıklık kazandıktan sonra bu bayların "işte iç savaş" diye bağırma larının beş paralık bir değer taşımayacağından da şüphemiz yok. Tıpkı, bugün Kürdistan'da sürüp gidenin bir savaş olduğunu "saptamanın" hiçbir değer taşımaması gibi... Fransa'da, burjuvazinin işçileri silahsızlandırmasını iç savaşın başlangıcı olarak gören Marx, insanların sokaktan kaçırılıp işkence edildikten sonra öldürüldüğü, devletin silahlı adamlarının bir evde kuşattığı insanları, televizyondan naklen yayın yaptırarak katlettiği, toplumu sindirmek için burjuvazinin silahlı adamlarının her türlü cinayeti işlediği Türkiye'de iç savaşın varlığını kabul etmek için sokakta köşe başlarında makineli tüfeklerin takırtısını duymayı bekleyen "bizim" reformist - sosyalistlerimiz için ne derdi acaba? Kişi, merak etmeden edemiyor! Türkiye'de iç savaşın görünümüne biraz sonra tekrar döneceğiz. Biz, şimdilik, reformist - sosyalistlerimizi bir yana bırakarak, iç savaşı bütün yönleriyle kavramak isteyen okura Marx'ın "Fransa'da İç Savaş" adlı yapıtını önereceğiz. Marx bu yapıtında, Fransa'da 1871'de ortaya çıkan iç savaş tüm ayrıntılarıyla anlatıyor. Fransa'da, 1871'deki iç savaş, Komün'ün ilan edilmesiyle başlamıyor. Burjuvazi, Komün'ün kuruluşundan çok önceleri, işçileri silahsızlandırarak iç savaşı başlatıyor. Bu başlangıçta henüz ne tüfeklerin patlaması ne de topların gürlemesi vardır. Demek ki, doğru bir sonuca ulaşabilmek için iç savaş yalnızca en üst düzeyi ile değil, bu en kesin biçimi alana kadar ki gelişmeleriyle de ele almak zorundayız.

Türkiye ve K. Kürdistan'da süren, derinleşen, yaygınlaşan ve sertleşen iç savaş, gelişmesinin hangi aşamasında, sorusuna açıklık getirmek gerekiyor. Artık, çıplak gözle görülebilen bir gerçeğe tekrar işaret etmekte yarar var: Kürdistan'da yürütülen iç savaş, Türkiye'de gelişmekte olan iç savaşla aynı yoğunlukta değildir. Kürdistan'da süren iç savaş, daha yaygın, derin yoğun ve sert bir düzeye ulaşmıştır. Buradaki iç savaşta şimdiye kadar on binlerce insan ölmüş, kaçırılmış, açık olarak katledilmiş, binden fazla köy yakılmış, yıkılmış ve boşaltılmıştır. Kürdistan'ın hemen hemen her tarafı iç savaştan etkilenmiştir. Gene burada, on yıllardır görülmeyen göç yaşanmaktadır. Faşist Türk devleti ve sermaye sınıfı Kürdistan'ın ilhakının devamını sağlamak ve Kürt halkına boyun eğdirmek için büyük bir askeri teknik güç yığı. Bazı aşiretleri silahlandırarak sivil çeteler oluşturdu. Devlet tarafından silahlandırılan, örgütlenen ve eğitilen bu "korucu" adındaki çeteler, Kürt halkına karşı tam bir cinayet, soygun ve talan makinesi gibi çalışmaktadır. "Korucu" adındaki çetelerin kaçırdığı insanlar, TC ordusu karargâhlarında sorgulandıktan sonra kurşuna diziliyorlar. Bunun yanında, dinci faşistler, polis ve ordunun destek ve denetiminde, "Korucu" adı verilen çetelerden aşağı kalmazcasına cinayetler işliyorlar. Tüm bunlar, ulusal kurtuluş hareketinin ilerleyişini durduramayınca TC tarafından kimyasal silahlar kullanılmakta ve giderek kimyasal kitle imha silahlarının daha geniş alanlarda kullanılacağı belirtilmektedir. Safların iyice belirginleştiği Kürdistan'daki savaş, iyice ivme kazanarak topyekûn açık bir ayaklanma düzeyine doğru ilerliyor.

Kürdistan'daki savaş, bugün erişmiş bulunduğu bu en sert ve yoğun noktaya on yıllardır, Kürt halkının ulusal baskı ve yok etme politikasıyla ezilmesi, sömürülmesi; ekonomik ve politik gelişmelerin üst üste birikmesi sonucu gelmiştir.

Eğer benzetme yoluyla bir örnek vermek gerekirse, Filistin halkının taşlı ayaklanmasını yani "intifadayı" gösterebiliriz. (Her ne kadar Kürdistan'daki savaş Filistin halkının mücadelesinden farklı çizgiler taşıyorsa ve Kürdistan'daki savaş "otoriter" araçlarla sürdürülüyor, katliamlar ve imha politikaları Filistinle karşılaştırılamayacak boyutlarda ise de biz yine sadece temel çizgileri itibariyle böyle bir benzetmenin mümkün olduğunu düşünüyoruz.) "taşlı ayaklanma" diye isimlendirilen Filistin halk ayaklanması, yıllardır süren bir iç savaştır. Buradaki savaş da öyle hemen ve bir çırpıda oluşmadı. Savaştan önce on yıllarca verilen politik - toplumsal mücadelenin yanında Filistin halkının ezilmesi ve sömürülmesinin birikmesi, sorunlarının üst üste yığılmasının belli bir aşamasında, halk hareketi "taşlı ayaklanma" düzeyine ulaştı.

Şimdi tekrar, reformist - sosyalistlerin varlığını bir türlü kabul etmedikleri ve varlığını kabul etmenin burjuvaziye tüm köprülerin atılması anlamına geleceğini bildikleri, Türkiye'deki iç savaş sorununa; bu savaşın aldığı görünümeler sorununa dönebiliriz.

Türkiye'de sınıf savaşının varmış bulunduğu iç savaşın boyutları, Kürdistan'daki kadar yoğun ve sert değilse de, giderek aynı yönde gelişme gösteriyor. Yığınların sokak eylemleri, yani parlamento dışı eylemler, süreklilik ve yaygınlık gösterdi. 1989 yılından itibaren yayılmaya başla-

yan işçi eylemleri, 1991 yılıyla birlikte belli bir sertlik de kazanmaya başladı. Fabrika ve işyeri işgalleri, grev ve direnişleri son üç-dört yıldır günlük yaşamın olağan bir parçası haline gelmiştir. Grevci işçi sayısındaki artış hızı daha önceki hiçbir dönemle kıyaslanamayacak kadar yüksektir. İşçi eylemleriyle aynı zaman diliminde kamu çalışanlarının, öğrencilerin ve küçük üreticilerin eylemleri de yoğunluk ve yaygınlık kazanmaya başladı. Dinci faşistlerin ve düzen yanlısı gösterilerin dışındaki tüm gösterilere burjuvazinin tek yanıtı cop ve silahla oldu. Şimdilik, bu gösteriler ara-sıra çatışmaya dönüşebiliyorsa da güçlü bir öncünün güveninden yoksun göstericiler cop ve silah karşısında sık sık dağıtılabilirler. Bununla birlikte, her fırsatta sokağa çıkmaktan da geri durmuyorlar. Kamu emekçilerinin eylemleri, lise öğrencilerinin gösterileri bu bakımdan tipik örneklerdir. Bütün bunları besleyen derin bir bunalım, sistemin tüm kurumlarını ve ekonomisini sarsmış durumda. Burjuvazinin egemenlik sistemi ve baskı aygıtı toplumsal sorunları her geçen gün derinleştiriyor ve yaygınlaştırıyor. Bu sayede, hiçbir toplumsal olay yerel boyutlarda kalmıyor, tüm toplumu sarsan olay haline gelecek kadar genelleşebiliyor. Burjuvazinin egemenlik sistemi, toplumda kin ve nefret tohumları ekmekten, toplumun geniş bir kesiminde "patlayıcı unsurları" biriktirmekten başka bir şey yapamaz duruma gelmiştir. Tüm bunların sonucu olarak, toplumdaki saflaşma ve kutuplaşma giderek daha derin ve net çizgiler kazanıyor. Toplumun düzenden yana olan ve düzene karşı olan kesimleri sert bir çatışmanın içine giriyorlar. Temmuz 93 Sivas katliamı sırasında görüldüğü gibi, özü emek-sermaye çatış-

ması olan toplumsal olaylar, en sert ve vahşi biçimi alabiliyor. Sivas katliamını devletin örgütlediği, sivil faşist güçlerin devletin polis ve askeriyle işbirliği içinde bu katliamı gerçekleştirdiği artık herkesin bildiği bir gerçektir. Yine Erzurum'da, binlerce gerici faşist, polis ve askerin destek ve güvencesiyle Kürt halkına karşı sokağa döküldü. Erzincan'ın değişik ilçelerinde ve en sonu Tercan'da benzer olaylar meydana geldi. Tüm bu olaylar sırasında, devletin sivil - faşist güçleri, başka bir ifadeyle, toplumun nüfusunun kendinden yana olan kesimi örgütlediği, silahlandırıp eğittiği ortaya çıkmıştır. Devletin, sivil - faşist güçleri silahlandırması, sadece Erzurum ve Erzincan tarafında değil, Türkiye'de de tüm hızı ve yoğunluğuyla devam ediyor. 10 Nisan 1994'te Ankara ve İstanbul'da dinci faşistlerin kitle gösterileri ve polisin göstericilerle diyalogu çarpıcı bir örnektir. Fransa'da, 1870'te işçileri silahsızlandırarak iç savaşı başlatan burjuva sınıf, Türkiye'de toplumun nüfusunun bir kesimini diğer kesimine karşı silahlandırarak ve kendisine karşı olan kesim üzerinde devlet terörünü en sert biçimiyle estirerek başlatmıştır. Demirel - İnönü hükümeti ya da I.DYP - SHP koalisyon hükümeti bir iç savaş hükümeti olarak kurulmuştur ve bu hükümet kuruluş amacına son derece uygun bir faaliyet içinde olmuştur. Tekelci burjuvazi, egemenliğini ve toplumsal düzenini sürdürebilmek için son üç - dört yıldır kendisinden yana olan güçleri örgütlüyor, eğitiyor ve bir iç savaş düzenine sokuyor. Olaylar ve gelişmeler, burjuvazinin bu yönelimi göz önünde bulundurduğunda gerçek içerikleriyle, sınıfsal karakterleriyle çözümlenebilir. Yine, polisin adam kaçıрма, kaçırdıklarını işkenceye tabi

tutma ve kurşuna dizme biçimindeki faaliyetleri, ordu-
nun kendi içindeki hesaplaşmadan doğan suikast ve cina-
yetleri, bütün burjuva güçlerin sisteme yönelik en ufak
bir hareket karşısında birden saflaşmaları, burjuva huku-
kuna bile sığmayan pek çok şeyin bu hukuku uygulamak-
la görevli memurların kendileri tarafından yapılması, bur-
juvazinin en ufak bir devrimci kımıldamanın üzerine kan
ve ateşle gitmesi, tüm bunlar ancak bu bakış sayesinde
anlaşılabilir.

Yalnızca somut gerçeklere gözlerini kapayanlar tüm
bunların emek – sermaye çelişkisi üzerinde yükselen sınıf
mücadelesinin birer görünümü olduğunu ve sınıf savaşı-
nın iç savaş boyutlarına vardığını; bu iç savaşın her geçen
gün yaygınlık, derinlik yoğunluk ve sertlik kazandığını gö-
remezler. Reformist – sosyalist akımlar, iç savaşın varlığı-
nı kabul etmek için sokak başlarında makineli tüfeklerin
tıkırtısını duymayı bekledikçe, her gün gözlerimizin önün-
de olup biten ve toplumu derinden sarsan tüm bu ve bun-
lara benzer olayların gerçek anlam ve içeriğini kavraya-
mayacaklar. İç savaş, mevzilenmiş iki ordunun, emek
güçleri ile sermaye güçlerinin bulundukları mevzilerden
çıkıp topyekûn birbirine girmesi ve kıran kırana savaşma-
sı demek değildir. İç savaş bir süreçtir ve bütün süreçle-
rin olduğu gibi, bu sürecin de kendi zorunlu gelişme ve ha-
zırlık aşamaları vardır.

Buraya kadar, iç savaşın, sınıf savaşımının bir devamı
olduğunu ve bunun Türkiye ve K. Kürdistan'daki görü-
nümelerini ortaya koymaya çalıştık. Şimdi de iç savaşın
bir başka yönü üzerine, onun sosyalist devrimle ilişkisi
üzerine eğilmek gerekiyor.

"İkincisi, iç savaş da, öteki savaşlar gibi bir savaştır. Sınıf savaşımını kabul eden herkes, iç savaşı da kabul etmek zorundadır. Her sınıflı toplumda iç savaş, doğal ve bazı koşullarda sınıf savaşımının kaçınılmaz devamı, gelişmesi ve şiddetlenmesidir. Bu, her büyük devrimle doğrulanmıştır. İç savaşı kabul etmemek ya da görmemezlikten gelmek, büyük bir oportünizme düşmek ve sosyalist devrimi yadsımak olur."(3)

Reformist – sosyalistlerin iç savaşın varlığını kabul etmelerinin veya görmezlikten gelmelerinin önemi Lenin'in sözlerinden sonra daha iyi anlaşıyor. Lenin, çok açık biçimde, iç savaşı kabul etmemeyi ya da görmezlikten gelmeyi sosyalist devrimi inkâr etmeyle eş anlamlı olarak görüyor. Proletaryanın toplumsal devriminin bir koşulu olan iç savaşla sosyalist devrim arasında sıkı, diyaletik bir ilişki vardır. Bu nedenle, teoride ve politikada iç savaşı kabul etmeyen bir kimse kaçınılmaz biçimde sosyalist devrimi yadsıma noktasına ve sınıf işbirlikçi konuma düşer. Lenin'in sözleriyle söyleyecek olursak, Türkiye'de ve K. Kürdistan'da sürüp giden iç savaşı kabul etmemek ya da görmezlikten gelmek, büyük bir oportünizme düşmek ve sosyalist devrimi yadsımak olur. "Reformist – sosyalistleri, Türkiye ve Kürdistan'daki iç savaş karşısındaki takındıkları tutum nedeniyle, Lenin'in sözlerinden daha iyi tanımlayan sözcük bulmak zordur.

Marksist teoride ve devrimci politikada taşıdığı önem nedeniyle iç savaş üzerine ayrıntılarıyla duran Lenin, Engels'in 1887'de ortaya koyduğu öngörüyü ele alırken, iç savaş üzerine görüşlerini çok parlak biçimde açıklıyor. Şöyle diyor Lenin:

"Engels, yalnızca 'dış' savaşın ortaya koyacağı sonuçları anlatıyor; onsuz tarihin hiçbir büyük devriminin olmayacağı ve onsuz, tek bir ciddi marksistin kapitalizmden sosyalizme geçişin mümkün olacağını düşünmediği iç, yani iç savaşı ele almıyor."(4)

Lenin, ele aldığı konudan ötürü iç savaşı ele alamayan Engels'in yerine iç savaşı ele alıyor ve geliştiriyor. Devrimci politika açısından iç savaşın proletaryanın toplumsal devrimiyle sıkı ve diyalektik ilişkisini kuran Lenin, burada marksist teoride iç savaşın kapitalizmden sosyalizme geçişte taşıdığı önemi büyük bir açıklıkla vurguluyor. Lenin'in konunun her iki yönüyle ilgili görüşlerini, yani iç savaşın proletaryanın toplumsal devrimiyle sıkı ilişkisi ve kapitalizmden komünizme geçişte taşıdığı önemi birlikte ele aldığımızda, Lenin'e göre , iç savaşı kabul etmeyen sosyalist devrimi ve komünizme geçişi yadsımış olacağını görmüş oluruz. İç savaşın, toplumsal devrim ve sosyalizmle sıkı ilişkisinin Lenin tarafından bu şekilde kurulmuş olması, O'nun marksist teori ve devrimci politikayı geliştiren, katkı yapan, son derece keskin ve ileri görüşlü düşüncesinin ürünüdür.

"Doğum hafif ya da şiddetli olabilir. Marx ve Engels, bilimsel sosyalizmin kurucuları, her zaman, kapitalizmden sosyalizme geçişin kaçınılmaz olarak kendisiyle birlikte **uzun doğum sancılarını** da getireceğini söylemişlerdir."(5)

Uzun doğum sancılarının yaşanacağı kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde de iç savaş bir olgu olarak ön görülmeli ve kabul edilmelidir. Bunu öngörmeyen ya da kabul etmeyen, dolayısıyla ona uygun hazırlık yapmayan,

önlemleri almayanlar sömürücü sınıfı devirmiş muzaffer proletarya adına çok büyük ve ölümcül sağ hatalar işler. Çünkü, sınıflar savaşı, sosyalizm altında, yeni koşullarda ve başka biçimlerde devam eder ve bu sınıflar mücadelesi her zaman iç savaş biçimini alabilir. Sovyetler ve Doğu Avrupa'da sosyalizmin içinde bulunduğu bunalım koşulları, sosyalizm altında sınıflar mücadelesinin emperyalist – kapitalist burjuvazi tarafından her bakımdan desteklenen küçük – burjuvazi ile proletarya arasında sürdüğünü ve mücadelenin **bazen** kaçınılmaz olarak iç savaş biçimini alacağını ve aldığını bize tüm açıklığıyla gösteriyor. Macaristan'da 1956'da ve Çekoslovakya'da 1968'de yaşananlar, emperyalist – kapitalist burjuvazinin destekleyip kışkırttığı küçük – burjuvazinin sosyalist iktidarlara karşı başlattığı bir iç savaştan başka bir şey değildi. Sovyetler Birliği'nde, karşı – devrimci küçük burjuvazinin yine emperyalist – kapitalist burjuvaziden dünya çapında aldığı desteğin de gücüyle politik iktidarı **kısmen** ele geçirmesi ve sosyalizmin değerlerini tahrip ederek kapitalizme geriye dönülmesi girişimleri karşısında sosyalist güçler, mevcut kazanımları korumak ve karşı – devrimcileri bulundukları konumdan uzaklaştırmak için zaman zaman açık olarak, çoğu zaman da üstü örtülü olarak bir iç savaş yürütüyorlar. Oradaki sınıf savaşı, kesin olarak proletaryanın ve sosyalist güçlerin zaferi ile sonuçlanacaktır. Ama bunu bilmek, savaşı kazanmak için gerekli hazırlık ve önlemlerin alınmasına gerek yok biçiminde bir sonucu bize vermez. Eğer, komünizme geçiş sürecinde sınıf mücadelesi gerçeği ve bu mücadelenin bazen iç savaş boyutuna ulaşabileceği unutulursa, bundan sosyalizm zararlı çıkar.

"Bu demektir ki, başka sınıflar özellikle de kapitalist sınıf varolduğu sürece, proletarya ona karşı savaştığı sürece (çünkü proletaryanın iktidara gelmesiyle düşmanları ve toplumun eski örgütlenişi ortadan kalkmayacaktır) zor önlemleri ve dolayısıyla hükümet önlemleri kullanılmalıdır; o kendisi bir sınıf olarak kaldığı sürece sınıf savaşımının ve sınıfların varlığının dayandığı iktisadi koşullar henüz ortadan kalkmamışsa, bu koşullar zor yoluyla giderilmeli ya da değiştirilmelidir, ve bu değişme süreci zor yoluyla çabuklaştırılmalıdır."(6)

Sınıflar savaşının sosyalizm altında, başka biçimlerde, sürmesinin nedenlerini maddi temelleriyle birlikte ortaya koyan Marx, sınıfları ve bunların ekonomik temellerini zor yoluyla ortadan kaldırmak gerektiğini de söylüyor.

Marx'ın özellikle belirttiği proletaryanın iktidara gelmesiyle düşmanlarının (burjuvazi) ve toplumun eski örgütlenişinin hemen ortadan kalkmayacağı biçimindeki önemli saptaması, sosyalizmin on yıllara dayanan gelişimi ile de doğrulanmıştır. İktidarı kaybeden burjuvazi, kaybettiği iktidarını ve toplumsal düzenini tekrar geri getirmek için, bilindiği gibi eskiye oranla yüz kat daha büyük bir kin ve çabayla son bir savaşa tutuşacaktır. Bu "son" ifadesi, burjuvazinin sosyalizm altında yalnızca bir kerecik, eski dünyayı geri getirmek için ayaklanacağı anlamına gelmemeli. Burada anlatılan, burjuvazinin girişeceği karşı devrim girişiminin onun son umudu olduğudur. Yoksa, pratikte gördük ki, burjuvazi fırsatını buldukça, emperyalizmin desteğini de yanına alarak eskiyi geri getirmek için çeşitli kereler sonuçsuz kalan eylemlere başlamıştır.

Bütün bu eylemler sırasında sosyalizm düşmanları, pek çok yerden güç alırlar. Üretim araçları ellerinden alınmış olmasına rağmen kıyıda – köşede sakladıkları paraları, uluslararası sermayenin bir dalını oluşturmaları anlamında uluslararası temelleri, geniş sosyal ilişkileri ve toplumun yüzyıllar boyunca edinmiş olduğu alışkanlıklar; tüm bunlar, yenilmiş oldukları için proletaryaya karşı kinleri ve dirençleri yüz kat, bin kat artmış burjuvalara güç verir. Yine, yüzyıllara dayalı olarak edinmiş bulundukları devleti, orduyu ve ekonomiyi yönetme "sanatı" onlara toplum nüfusu içindeki sayılarıyla kıyaslanamayacak bir üstünlük vermektedir. Tüm bunların yanı sıra, eski dünyanın tüm temsilcileri muzaffer devrime karşı her zaman bir karşı – devrim cephesi örgütlemişlerdir. Eski dünyayı yitirme tehlikesi ile karşı karşıya kalan Avrupa burjuvazisinin Paris Komünü'nü yıkmak için nasıl bir kutsal ittifak içine girdiğine tüm dünya tanık oldu. Fransız burjuvazisi, Komünü düşürmek ve düzeni kurtarmak için en vahşi çılgınlıklara, alçakça yöntemlere ve cinayetlere başvurmak-tan geri kalmadı.

Aynı biçimde, Ekimden sonra, Rus burjuvazisi ve tüm gerici güçler, Sovyetleri yıkmak ve eski düzenlerini geri getirmek için ekonomik sabotaj ve açık çatışma dahil bir dizi çabayı içeren karşı – devrimi örgütlediler. Burjuvazinin bu sırada en büyük destekçisi uluslararası emperyalizm oldu. Emperyalizmin sosyalizmi yıkmak plan ve girişimleri daha sonraki yıllarda da sürdü. Dünya burjuvazisi Almanya'da Hitler Faşizminin iktidara gelmesiyle, faşist Alman kuvvetlerini SSCB'nin üstüne sürdü. Alman emperyalizminin 1939'da giriştiği geniş çaplı savaş, Sovyet ül-

kesinin kapılarına dayandığı zaman, içeride henüz varlığını sürdüren eski dünyanın güçleri, emperyalizmin işbirlikçiliğine soyundular ve içerden mücadele verdiler. Proletarya burada, Engels'in sözünü ettiği "savunma savaşı"nı verirken aynı zamanda, içerde de gerici unsurlara karşı mücadele vermek zorunda kaldı.

Doğu Avrupa'da 40'lı yıllarda gerçekleşen halk devrimlerinden sonra da aynı karşı - devrim çabalarına tanık olundu. ABD, Fransa ve İngiltere emperyalizmi, genç halk demokrasilerini yıkmak ve bu ülkelerin kapitalist doğrultuya girmesi için, içerideki burjuva unsurlara dayanarak defalarca ayaklanma teşebbüsünde bulunmuştur. Emperyalizmin ve "içerdeki" burjuvaların sosyalizmi yıkmak, eskiyi geri getirme karşı - devrim kalkışmaları devrim sonrası Küba'da da denendi, ancak başarılı olunamadı. ABD, devrimci Küba yönetimini devirmek için, işgale hazırlandığı bir sırada, içerde bulunan burjuvalar ve toprak sahipleri harekete geçtiler. İşgal Küba halkının kararlı tavrı ve enternasyonalist destekle başarısızlığa uğratılınca, devrimci iktidar, sosyalizme karşı harekete geçen kapitalist unsurların ekonomik gücünü ortadan kaldırdı ve halkın silaha dayanan otoritesi ile tüm gerici güçleri baskı altına aldı.

Bu yaşanmış somut örnekler, Marx'ın yukarıda aktardığımız görüşlerinin ne kadar yaşamsal olduğunu gösteriyor. İktidardaki proletarya her zaman silaha ve iktidara dayanan otoriteyi kullanmaya hazır olmalıdır. Bilimsel sosyalizmin kurucularından Engels'in bu konuda söyledikleri son derece öğreticidir.

"Devrim, kuşkusuz, dünyanın en otoriter şeyidir; dev-

rim halkın bir bölümünün kendi iradesini, halkın öteki bölümlerine, top, tüfek, süngüyle, otoriter araç olarak ne varsa hepsiyle, zorla kabul ettirdiği bir eylemdir ve zafer kazanan yan, boş yere savaşmış olmak istemiyorsa, iktidarını, silahların gericiilere saldıgı korku ile elde tutmalıdır. Paris Komünü, burjuvalar karşısında, silahlı halkın bu otoritesinden yararlanmasaydı bir tek gün dayanabilir miydi?"(7)

Burjuvaziyi iktidardan uzaklaştıran, ancak henüz tümüyle ortadan kaldıramayan devrimci proletarya, boş yere savaşmış olmak istemiyorsa, devrimci önlemlere başvurmalıdır. Devrimci önlemler zor önlemleridir. Sınıf savaşı ve devrimci zor, devrimden önce başlar, devrim sırasında zirveye tırmanır ve zaferle birlikte yeni koşullar altında ve değişen güç ilişkileri çerçevesinde devam eder. Burada sınıf savaşı ve onun devamı ve uzantısı olarak iç savaş tüm yasalarıyla işler. Toplumun bir bölümünün, toplumun öteki bölümüyle tutuştuğu sert savaş, iki sınıf arasındaki sınıf savaşının kaçınılmaz sonucudur.

"Bu arada, proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz karşıtlık, bir sınıfın öteki sınıfa karşı savaşımıdır, öyle bir savaşım ki, en yüksek ifadesine götürüldüğünde toptan bir devrim olur. Gerçekten de, sınıf karşıtlıkları üzerinde kurulmuş bir toplumun nihai denouement (akıbet - ç.) olarak vahşi çelişki ile, bedeninin bedenle çarpışması ile son bulmasında şaşılacak bir şey var mı?"(8)

Kapitalist toplumun akıbeti "vahşi bir çelişki ile, bedenin bedenle çarpışması ile" son bulacaktır. Bu çarpışma burjuvazi ile proletarya arasında meydana gelen sert ve yoğun bir savaştan başka bir şey değildir. Bu savaş, yani

iç savaş iki sınıfın silaha sarılmasıyla ve o zaman ki en otoriter araçlara dayanmasıyla sürer. Bu savaştan proletaryanın muzaffer çıkması anlamına gelen proletarya devrimi, iki sınıf arasındaki iç savaşın bir devamı ve en yüksek ifadesi olarak gerçekleşmiş olur. Sınıf savaşı olmadan ve bu savaş, bir tarafın diğer tarafa kendi otoritesini silahların gücüyle kabul ettirecek denli bir sertlik ve yoğunluğa erişmeden devrim olmaz. (Devrim, ezilen ve sömürülen sınıfın, ezen, sömüren ve egemen olan sınıfa karşı savaşıdır; bu savaşın en yüksek ifadesine kavuşmasıdır. Sınıf savaşının en yüksek ifadesine kavuşması, yani en yoğun ve sert biçimlerine bürünmesi iç savaşın kendisidir ve sınıf savaşimleri, gelişmelerinin belli bir aşamasında kaçınılmaz olarak iç savaşa dönüşürler. Başka bir ifadeyle, iç savaş sınıf savaşının kaçınılmaz sonucudur. Lenin'in iç savaşa yaklaşırken onu proletarya devriminin ön koşulu olarak gördüğüne biraz önce işaret etmiştik. Peki, bu neden böyle ve iç savaşı, dış savaştan ayıran nedir? Bunu da Lenin'in sözlerinden aktaralım:

"İç savaş, her savaştan daha ciddi ve daha amansızdır. Tarihte, eski Roma İmparatorluğu zamanındaki iç savaşlardan şimdiye kadarkilere dek daima böyle olmuştur. Çünkü, dünya savaşları, her zaman, zengin sınıfların çıkar hesabına dayalı anlaşmaları ile sona ermiştir. Yalnız iç savaşta mazlum sınıflar, zulmeden sınıfları tamamıyla ortadan kaldırmak, bu sınıfın varlığını yaratan ekonomik koşulları yok etmek için bütün gücü ile çaba harcar."(9)

Lenin'in bu sözlerinden sonra, tarihteki tüm egemen sınıflar gibi, burjuvazinin de neden iç savaştan dehşete düşmüş gibi büyük bir korku duyduğu daha iyi anlaşılıyor.

Dış savaşta, burjuvazi, en kötü durum olarak, kendisi açısından kötü bir anlaşmayla sonuçlanmış yenilgisini görür. Öyle bir şey ki bu, durumunu tekrar düzeltmek üzere boyunduruğu altında bulundurduğu emekçi sınıfların boynuna biraz daha bastırmak ve midelerine el atmak için biraz zaman kaybından fazla bir anlam ifade etmiyor. Bu anlamda düştüğü "kötü" durumun geçiciliğini görür ve geleceğe ilişkin umutlarını korur. İç savaşta ise bunların tam tersini görür. Burada kendi sonunu, varlığının ekonomik koşullarının ortadan yok oluşunu ve geleceğe ilişkin tüm umutlarının tükenişini görür. Bu nedenle, tüm gücüyle ve son bir hamle olarak kendisine "öteki dünya"nın kapisini gösteren proletaryaya tarihin tanık olduğu en vahşi yöntemlerle saldırır. "Uygar" dünyanın temsilcisi burjuvazinin, iç savaş karşısında nasılda "kaplanca içgüdüleri başıboş bırakılmış bir maymun kadar korkunç" ve vahşi keşildiğini Engels'in aşağıdaki sözleri dahi tanımlamakta yetersiz kalıyor. Paris Komünçüleri'ni yenen burjuvaların cinayetlerini şöyle anlatıyor Engels:

"Komünün son savunucuları ancak sekiz günlük bir savaştan sonradır ki, Belleville ve Menilmontant tepeleri üzerinde yenik düştüler ve savunmasız erkek, kadın ve çocukların, bütün hafta süren ve durmadan artan yığinsal toplu kıyımları işte o zaman doruğuna vardı. Tüfek artık yeterince çabuk öldürmüyordu, yeniklerin yüzlercesi bir arada **makinelî tüfekle** öldürüldüler. Son yığinsal insan kırimının yapıldığı Pere - Lachaise mezarlığındaki Federe-ler Duvarı, proletarya kendi hakkı için ayaklanmaya cüret eder etmez yönetici sınıfın yetenekli olduğu taşkın öfkenin aynı zamanda hem dilsiz hem de uzdilli tanığı ola-

rak, bugün hala ayaktadır. Sonra, bütün komüncülerin öldürülmesinin olanaksızlığını görünce, sıra, yığınsal tutuklamalara, tutsaklar sıralarından gelişigüzel seçilmiş kurbanların öldürülmesine, ötekilerin de savaş divanlarının önüne çıkarılmayı beklemek üzere, büyük kamplara sürgün cezasına geldi."(10)

Ama iç savaş karşısında burjuvazinin içine düştüğü dehşeti, korkuyu ve canilere özgü karakterini görmek için bundan yüz yirmi yıl öncesine gitmeye gerek var mı? Rusya'da, Aralık* olayları sırasında iktidarını yitirme tehlikesini gören küçük-burjuvazinin savunmasız ve silahlıtan yoksun insanlara kaşı tankların ve mitralyözlerin namlularını nasıl da kusturduğunu tüm dünya gözleriyle görmedi mi? Demokrasi havarisi kesilen emperyalist dünyanın tüm alçakları ve "cüce Thiers"leri insanların kanının akıtılmasını büyük bir coşkuyla alkışlamadılar mı?

Ve biz, eski dünyanın temsilcilerinin bu dehşete düşmüş ruh hallerinde, iç savaş karşısında ki bu büyük korkusunda reformist-sosyalistlerin iç savaştan duydukları ür-küntünün, iç savaşın varlığını kabul etmemekte ayak direyişlerinin nedenlerini görüyoruz. Onlar, savaş gibi toplumu derinden sarsan büyük toplumsal olaylarda "kazanılmış bir dizi yasal mevzi"nin kaybedilmesini görürler ama savaşın, savaşa katılan emekçi yığınları nasıl da çelikleştirdiğini, böyle günlerin zafer kazanmayı kafasına koymuş bir ordu için nasıl bir hazırlık okulu olacağını akıllarına bile getirmezler. Onlar, iç savaşta akan kan ve "düzinelerle baş"ın yuvarlandığını görürler ve bundan dehşete

* Aralık 1993'te, Rusya'da Yeltsin'in askerlerince parlamentonun tank ve helikopterler tarafından bombalandığı olaylar...

kapılırlar. Sanki burjuvazi, her gün, çeşitli neden ve yollarla düzinelerle insanın ölmesine, açlık ve gözyaşı içinde boğulmasına neden olmuyormuş gibi. Tüm bunlardan önemlisi, reformist – sosyalistlerimiz iç savaşta büyük bir karışıklık görürler ve bu öngörülerinde yerden göğe kadar haklıdırlar. Karışıklığın, düzensizliğin kendi düzenlerinin bozulması, kendi varoluş koşullarının yok oluşu anlamına geldiğini herkesten çok ve herkesten önce kavrarlar. Tam da bu nedenle, Kürt ulusal kurtuluş hareketinin faşist devlete karşı toplumu sarsacak her güçlü eylemini içten içe bir kızgınlık ve hatta kinle karşılarlar. Tüm bunlar, reformist – sosyalistlerin bir devrimden duydukları ürküntü ve burjuvaziye teslimiyetlerinin ifadesinden başka nedir ki? Çünkü, büyük bir düzensizliğe, karışıklığa, toplumda bir alt üst oluşa yol açmadan gerçekleşmiş bir tek büyük devrim örneği yoktur.

İç savaş yalnızca proletaryanın dolaysız sosyalist devriminin bir koşulu değil, aynı zamanda kesintisiz olarak sosyalizme varacak olan demokratik halk devrimlerinin de koşuludur. Türkiye ve Kürdistan’da iç savaş şimdiden başlamış olan bir süreçtir ve bu savaş yeni yeni aşamalara uğrayarak devam edecektir. Koşullar, bu savaşın ani bir nitel sıçrama ile bir devrimle sonuçlanmasına yol açsa bile, savaş, devrimden sonra da yeni koşullar ve sınıflar arasında yeniden oluşmuş güç ilişkileri içinde devam edecektir. Bu konuda 1917 Ekim’ini hazırlayan koşullar ve Ekim sonrası bize iyi bir örnek sunmaktadır. 1917 Ekim’ini hazırlayan koşullar olarak 1917 Şubat’ından sonra Rusya’da halk bir – iki kere iç savaşla karşı karşıya geldi. Bunlardan biri Temmuz olaylarıdır. Bu olaylar sırasında

toplum, iç savaşa çok yaklaştı. Ama, Rusya'da iç savaş, esas olarak, 1917 Ekim'iyle birlikte başladı ve Ekim'i izleyen birkaç yıl boyunca en sert ve şiddetli biçimleriyle devam etti. Soruna bu açıdan baktığımızda, Türkiye ve Kürdistan'da sürmekte olan ve sınıf savaşının bir devamı olarak ortaya çıkan iç savaş, ekonomik, politik olayların, ani, beklenmedik etkisiyle, ani bir nitel sıçrama ile bir devrime dönüşebilir. 1917 Ekim devrimi derslerinin bize öğrettiği;

Böyle bir durumun iç savaşın sona erdiği anlamına gelmeyeceği, aksine, devrimden sonra ve zafer yılları boyunca iç savaşın her zaman gündeme gelebileceğidir. Biz, somut durumun somut çözümlemesini kendi somutluğu içinde ele alarak devrimin zaferinin iç savaşın kazanılmasına bağlı olduğunu ileri sürdük ve halklarımızın bu iç savaşını kazanmaları gerektiğini söyledik. Elbette, tüm bunlardan iç savaşın bizim isteğimiz ya da bizim arzumuzla ortaya çıktığı sonucu çıkarılamaz. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, iç savaş, sınıf savaşının, gelişiminin belli bir aşamasında aldığı biçimdir, geldiği düzeydir.

Yakın zamana kadar, gözlerimizin önünde olup biten olayları bir savaş olarak kabul etmeyenler, artık mücadelelenin ve gelişmenin önünde yerlere kadar eğilmeye başladılar. Burjuvazinin politik ve askeri temsilcileri yaşanan bir savaş olduğunu söyleyince, bunun da etkisiyle olsa gerek, reformist-sosyalistlerimiz de savaştan söz etmeye başladılar. Onların anlayamadıkları iç savaştır, iç savaşın da tıpkı diğer savaşlar gibi bir savaş olduğu hatta "alabil-diğine karmaşıklığı, savaşçıların bir cepheden ötekine geçmeleri, (...) savaşçıların safları da olanlarla olmayan-

lar arasında kesin bir sınır çekme olanağı bulunmaması, savaşçıların belirsizliği ve bilinmezliği yüzünden" (Lenin) diğer savaşlardan daha kompleks, sert ve çetin bir savaş olduğudur. Leninistler dışında, Türkiye ve Kürdistan'da süre giden çatışmanın iç savaş boyutuna ulaştığını ilk kabul eden Kürt ulusal hareketi oldu. Onlar bu gerçeği sıcak çatışma içinde gördüler. Bunun sonucu olarak iç savaş gerçeğini ilk önceleri yalnızca Kürdistan'la sınırlamakla birlikte, giderek, bu savaşın Türkiye için de bir gerçek olduğunu kavradılar. Diğer küçük – burjuva sosyalistlerimiz ise sümüklerini çeke çeke, istemeye istemeye olup – bitenin bir iç savaş olduğunu anlama noktasına geliyorlar. Tüm bunlara rağmen gerçeğin adını koyma yürekliliğini gösteremiyorlar. Sınıf savaşının yükseldiğini, çatışmaların yeni alanlara doğru gelişme eğilimi gösterdiğini ve bunun somut örnekleri olarak Sivas, Temmuz olaylarını vb. gösterdikleri halde, sanki sınıf savaşı hep aynı düzeyde devam edecekmiş gibi davranıp, bu savaşın gelişmesini ve ulaştığı kaçınılmaz noktayı henüz kabule yanaşmıyorlar. Tıpkı devrimci durum sorunda olduğu gibi... Devrimci durumun belirtileri yıllar önce kendini gösterdiği halde, küçük burjuva sosyalistlerimiz bir türlü bunu göremediler ve görmemekte direndiler! ama ne oldu, olaylar evri döneminde görülmeyen bir süratle gelişti. On yıllarca görülmeyen gelişmeler bu dönemde ortaya çıktı. Bunun bir sonucu olarak ekonomik, toplumsal ve politik sorunlarla ilgili olarak tekelci burjuvazinin sözcüleri ne zaman bir görüş ortaya koysalar, hepsi sözlerine "yetmiş yıldır görülmeyen" diye başlıyorlar. Aynı sözcükleri reformist – sosyalistlerimiz de söylüyorlar ama, bilimsel olma

iddiasındaki bu baylarımız, ağızlarından çıkan bu sözcüklerin anlamı üzerinde bir an olsun durup düşünmüyorlar. Yetmiş yıldır benzeri görülmemiş gelişmelerin varlığını en azından hissediyorlar ama güzel kafalarını, bu gelişmelerin ne anlama geldiği üzerinde yora zahmetinde bulunmuyorlar; gelişmeleri doğuran, gelişmelere neden olan etkenleri bulup ortaya çıkarmakta olağanüstü bir yeteneksizlik örneği gösteriyorlar. Nedir bu on yıllar boyu görülmeyip de son yıllarda görülen ve tekelci burjuvaziye uyku-larını kaçirtan gelişmelerin nesnel nedenleri. Çok özet biçimde söyleyecek olursak, tüm bu gelişmelerin nedeni, nesnel koşulların devrimci olmasıdır, burjuva sınıfın artık eskisi gibi yönetememesidir, emekçi sınıfların ise, eskiden farklı olarak, yaşam koşullarında köklü değişiklik istemeleridir. Bu durum, emekçi sınıflar ile egemen sınıf arasındaki mücadelenin sertleşmesinin, yoğunlaşmasının bir iç savaş boyutuna varmış olduğunun bir ifadesi ve sonucudur. "Yetmiş yıldır görülmeyen" tüm bu gelişmelerin devamı ve ürünü olarak, Türkiye ve Kürdistan'da ekonomik ve politik koşullar bir devrim için olgun hale geldi. Devrimin maddi ön koşulları tüm yönleriyle olgunlaştı. Bu maddi ön koşullar, tekelci kapitalizmin ekonomik, sınıf ve tarımsal temelidir. Sınıf mücadelesinin yıllara dayalı gelişiminin belli bir aşamasında emek – sermaye ilişkisi ve bu temel çelişki üzerinde yükselen diğer toplumsal çelişkiler üst üste yığıldı ve birbirini etkileyerek daha da keskinleşti. Toplumsal çelişkiler, gelişmelerinin belli bir aşamasında, toplumsal devrimi, ve bu bütünlüklü devrim sürecinin ilk girişi olarak bir demokratik halk devrimini kaçınılmaz hale getirdi. Bir devrim yönündeki savaş,

gün – gün, saat – saat gelişme gösteriyor, derinleşip yaygınlaşıyor. Ama, biz gelişmelerin bu doğrultusuna işaret edince, "keçe içindeki insanlarımız" yani, reformist – sosyalistlerimiz "hani nerede, biz daha yerimizde duruyoruz, öyleyse savaştan kim" diye bağıyorlar. Kendine "sosyalist" diyen bu sümüklü küçük – burjuva aydınlarımızın anlayamadıkları şey, burjuva sınıfın, proletaryayı her geçen gün daha da sert bir kavgaya bir ölüm – kalım savaşına doğru ittiğidir. Sadece bunu değil, burjuvazinin proletaryayı bu itme eylemindeki neslenliliği ve zorunluğu da görmiyorlar. Nasıl ki iç savaş bizim isteğimiz yüzünden çıkış ve gelişme sürecine girmiş değilse, burjuvazinin proletaryayı bir ölüm – kalım savaşına itmesi de keyfi istediğinden ileri gelmiyor. Kendi varoluş koşulları, kapitalist üretim tarzının kendi koşulları da denebilir, burjuvaziye böylesi bir sürece zorluyor. Burjuvaziye bu sürece zorlayan kapitalist üretim tarzının koşullarının açıklamasına, bu broşürün kapsamı dışında olduğu için, girmeyeceğiz. Şu kadarını söylemekle yetinelim ki, "yetmiş yıldır görülmeyen" ekonomik bunalım ve bu bunalımın kaynaklık ettiği tüm çelişkiler tekelci kapitalist üretim tarzının kendi koşullarından doğmuştur. Öyleyse:

"Burjuvazi, bir yöntemden ötekine, bazı kişilerin kötü niyetli hesapları sonucu değil, bir rastlantı sonucu da değil, ama kendi öz durumunun temel çelişkisi yüzünden geçer."(11)

Nedir bu kendi öz durumunun temel çelişkisi? Engels, kapitalist üretim tarzının nesnel yasalarının burjuvazi üzerindeki zorlayıcı etkisini şöyle ortaya koyar:

"O (burjuvazi – b.n) kendi öz davranışlarının bu sonu-

cunu hiçbir zaman istemedi; tersine, bu sonuç, onun istencine, onun niyetine karşı kendini karşı konulmaz bir güç ile zorla kabul ettirdi: kendi öz üretken güçleri onun yönetimine boyun eğemeyecek denli güçlü bir duruma gelmişlerdir ve doğal bir zorunluluk etkisi altındaymış gibi, bütün burjuva toplumu ya yıkıma ya da devrime doğru götürürler."(12)

Şimdi devam edelim:

Demek ki "Burjuvazinin taktiğindeki dalgalanmalar, bir zor sisteminden bir sözde ödünler sistemine" (Lenin) ya da bir sözde ödünler sisteminden bir zor sistemine geçiş tamamen işte bu nedenlerle yani "kendi öz durumunun temel çelişkisi" nedeniyle olur.

İçinden geçmekte olduğumuz aşamada, tüm bu koşullar toplamının ürünü olarak, Türkiye ve Kürdistan'ın her tarafından kavga sesleri geliyor; her şey çok hızlı, gelişmeler son derece devrimci, mücadele zorlu bir süreçten geçiyor. Bunu yeni yeni görmeye başlayan reformist – sosyalistlerimiz yavaş yavaş görüş değiştirmeye başladılar. Utangaç da olsa, yayınlarında "burjuvazinin yönetememe krizinden" ya da, "emekçi kitlelerin köklü değişiklik özlemlerinden" söz etmeye başladılar. Ve tüm bunları Leninist görüşlerin sosyalizmin kitlesi arasında yaygınlık kazandığının işareti saymakta yerden göğe kadar haklıyız.

Bir gerçekliktir, her devrimci durum devrime yol açmaz. Bir devrimci durumun devrime yol açabilmesi için, devrimin öncüsü olarak sürece aktif müdahale, etmesi; devrimci öncünün pratik olarak, sermaye düzenine karşı saldırıya geçmesi gerekiyor. Lenin'in sözleriyle söyleyecek olursak, "ayaklanma ve devrimin örgütlenmesi" gerekiyor. Her zaman sınıf mücadelesinden ve savaş içindeki

yığınlardan bir kaç adım geride kalmaya alışmış reformist – sosyalistler, mevcut durumun karakterinden söz etmeye başladılar, ancak sınıf savaşımının proletarya ve emekçilerin iktidarı ile sonuçlanması için gereken devrimci pratik adımları atamıyorlar. Çünkü onlar, bütün bu gelişmelerin içinde bir devrimci değil, bir dizi reformun koşulunu görürler. Oysa, proletaryanın ayakları önünde uzanan, bir toplumsal devrimin koşullarından başka bir şey değildir. Artık ufak – tefek olayların dahi genelleşmesi ve toplumun ilgi odağına yerleşmeye başlaması, Kürdistan'daki gelişmelerin Fethiye, Alanya, Tekirdağ, Çanak-kale ve daha bir dizi yerde görüldüğü gibi Türkiye'yi doğrudan ve hızla etkilemesi, işçi eylemlerinin yaygınlık ve sertlik kazanması, diğer emekçi kesimlerin aynı doğrultuda ayağa kalkmış olmaları gibi daha pek çok olgu ve belirti sayılabilir. "Yetmiş yıldır görülmeyen" tüm bu hareketlilik, bunalımın bir devrimin koşullarını oluşturduğunu burjuva sınıf çok iyi görüyor. Bu yüzden, iç savaşın ileriki aşamaları için sivil faşistlerin örgütlenmesi, eğitilmesi ve silah bakımından donatılması işine büyük bir hızla devam ediyor. Toplum nüfusunun bir kesimini diğer kesimine karşı silahlandırıp eğitiyor. Devletin kendi tarafını tutan nüfusun bir kesimine silah dağıttığı ve eğitip örgütlediği artık herkesin bildiği bir sırdır(!). Reformist – sosyalistler, nüfusun bir kesiminin devlet tarafından silahlandırılması karşısında ne yapıyor? Toplumun diğer kesimine "siz de silahlanın, örgütlenin ve savaşı kazanmak için büyük bir hızla hazırlıklarınızı tamamlayın" diyecekleri yerde ya genel olarak silahlanmaya karşı çıkıyor, silahsızlanma çağrısı yapıyor ya da susuyor.

"Herkesin görebildiği gibi, burjuvanın, kendi eliyle tek meşru ve devrimci savaş için, yani emperyalist burjuvaya karşı bir iç savaş için yolları hazırladığı bir sırada, silahsızlanma "isteği" ya da daha doğrusu silahsızlanma hayali, aslında, bir umutsuzluğun ifadesinden başka bir şey değildir."(13)

Bu umutsuzluğun sonucu olarak reformizm, devrimi öngörmez, bunun yerine Rosa Luksemburg'un sözleriyle söyleyecek olursak "sosyal reform" önerirler. Oysa, asıl mesele, "sosyal devrimdir."

Emekçi kitleler devrimi nasıl kazanacaklar? Burada esas ele alınması ve açıklığa kavuşturulması gereken şey, yürütülen iç savaşın tarafımızdan nasıl kazanılacağıdır.

Emekçi kitleler devrimi nasıl kazanacaklar? Çözümüne kavuşmak üzere kendini komünist hareketin, devrimci proletaryanın önüne çıkarmış, işte günümüzün temel sorusu budur. Öyleyse, komünist hareket ve devrimci proletarya, son derece açık, net ve kesin yanıtlar vermek durumundadır. İç savaş da diğer tüm savaşlar gibi bir savaştır, öyleyse, bizim açımızdan buradaki temel sorun bu savaşın tarafımızdan nasıl kazanılacağıdır.

Türkiye ve Kürdistan, iç savaş durumuyla ilk defa karşılaşmıyor değil, Bu iki ülkenin son yirmi beş yılına kabaca bir baktığımızda, sınıf mücadelesinin zaman zaman iç savaş düzeyine ulaştığını görürüz. 1960'lı yılların sonlarında ve yetmişli yıllarda emekçi kitlelerle sermaye sınıfı arasında zaman zaman son derece sertleşen çatışmalar yaşandı. Bu yıllar faşist terör yıllarıdır. Başka bir ifadeyle, bu dönem bir terör dönemidir. Bu yıllar boyunca devrim mücadelesi ve örgütlenmesi terör altında gelişti. Bu yüz-

den, mücadelenin kendisi sert karakterde örgütlenmeler yarattı. Mücadele süreci içinde pek çok araç ve yöntem bir arada görüldü; bir taraftan şiddetli sokak gösterileri, öte taraftan silahlı eylemler... Bir taraftan ekonomik mücadele araçları olarak grevler, köylü eylemleri yaşanırken, diğer taraftan politik mücadelenin araçlarına başvurulmuştur. Sınıf savaşımı bu dönemde çoğu kez bir iç savaş düzeyine çok yaklaştı. 60'lı yılların sonu ile 70'li yılların başında yaşanan "Kanlı Pazar" olayı ve pek çok sokak çatışması bu yıllarda iç savaşa çok yaklaşıldığının göstergeleri olmuştur. Daha sonra 73 - 80 yılları arasında mücadele adım adım iç savaşa doğru yükseldi. Devrim güçleri ile karşı-devrim güçleri arasında; toplumun bir kesimi ile diğer kesimi arasında yoğun ve sert kapişma, dönemin asıl içeriği oldu. Kapişma ve çatışma bazen sokak sokak, semt semt, kent kent sürdü.

Parlamento - dışı mücadele esas mücadele, silahlı eylem esas yöntem haline geldi. Birbiri ile savaşan toplumun her iki bölümü de yoğun olarak silahlandı. Silah okullara ve fabrikalara girdi. Bu dönem boyunca binlerce insan öldü. Kitle katliamları tekellerin egemenlik aygıtı faşist devletin ve sivil faşistlerin sık sık başvurdukları yöntem halini aldı. Bu anlamda Sivas ve Çorum olayları ile Maraş katliamı toplumun iki tarafı arasındaki mücadelenin ulaştığı noktayı göstermeye yeterlidir. Emekçi kitlelerin devrimci yükselişini tüm sivil ve dinci faşist unsurlara rağmen önleyemeyen tekeller, orduyu daha fazla devreye soktular. Yer yer sokağa çıkma yasaklarının yanında sıkıyönetim, sermayenin emekçi kitlelerin devrimci atılımını önlemek için kullandığı yöntemler oldu. Yine

de olaylar ve çatışmalar ordunun tüm çabalarına rağmen durmadı. Böylece, bir tarafta devlet güçleri ve onun uzantısı olan sivil dinci faşist güçler, öteki tarafta emekçi kitleler, devrimci güçler olmak üzere mücadele iki taraf arasında kıyasıya sürüyordu. Faşist devlet, devrimci potansiyelin yoğun olduğu merkezleri çökertmek için planlı operasyonlara yöneldi. Devrimcilerin elinde olan okullar ve yurtlar ordu – polis ve sivil faşist güçlerin planlı ve koordineli operasyonu ile çökertilmeye çalışıldı. Bunun üzerine buralarda kıyasıya bir mücadele patlak verdi. Devrimci güçler direngen tutum gösterdiler. Bazen günlerce süren kitlesel çatışmalar sürüp gitti. Öte yandan devlet, "nokta operasyonları" adını verdiği devrimci alanları ezme operasyonlarına girişti. Bu amaçla Ordu (Fatsa)'dan başlayarak diğer alanlara doğru açık müdahale, saldırı yapıldı. Mücadele gerçekten çok sert bir karakter kazanmıştı. Adana sıkıyönetim komutanı bu durum için "Türkiye'de ilan edilmemiş bir savaş var" ifadesini kullanıyordu. Gerçekten yürütülen bir çeşit savaştı, bir iç savaştı. İç savaş kurulu sosyal düzeni derinden sarstı. Öyle ki, düzenin hiç bir kurumu çalışamaz duruma geldi, tüm kurumlar felç oldu. Polis bile kendi içinde bölündü. Kamu görevlileri eylemlerden görev yapamaz duruma geldi. Parlamento tam anlamıyla felç olmuştu, burjuva parlamento güçlerinin bir kısmı parlamento – dışı eylemlere yöneldiler. İşçiler ekonomik mücadelenin tüm araçlarına başvuruyorlardı, grev, işgal ve sokak gösterileri, politik gösteriler, Tarih olaylarında olduğu gibi barikat savaşı gibi... Kısacası, proletarya bilinen araçlarla yetinmiyor, mücadeleyi zor araçlarıyla sürdürme eğilimini gösteriyordu. Ancak, her za-

man olduğu gibi bu sırada da proletarya gelişiminin belli bir aşamasında reformizm ve burjuva sendikacılığı barikatına çarptı. Bu barikat aşılmadan burjuvaziye yenmek mümkün değildi. Kitle hareketinin gelişimi ve sertliği bu barikatların aşılması yönünde gelişmeye başladı. Ne var ki, kitleler pratik olarak bu barikatları tam aşmak üzereyken, tekelci sermaye 12 Eylül Askeri Faşist Darbesini gerçekleştirdi.

Faşist cunta döneminde kitle hareketinde gözle görülür bir düşme görülmekle birlikte, sınıf mücadelesi yeni koşullar altında ve yeni döneme uygun olarak sürdü. Devrimci hareket, büyük güç kaybına rağmen, kesintiye uğramadı. Koyu bir faşist terör altında bir kaç yıl boyunca geri çekilen kitleler, 80'li yılların sonlarına doğru yeniden ayağa kalktılar. İşçi sınıfının grev eylemlerinde Netaş grevi bir dönüm noktası oldu. Grevler ve öğrenci eylemleri önce yavaş yavaş sonra büyük bir hızla artmaya başladı. 1989'da işçi sınıfının en yığinsal eylemleri gerçekleşti. Bir milyondan fazla işçi çeşitli eylem biçimleriyle sokağa döktü. İşçi eylemlerinin peşinden memur eylemleri gelmeye başladı. Kısacası, mücadele yeniden yükselişe geçti.

Öte yandan, 80'li yılların ortalarından itibaren Kürt ulusal hareketi, silahlı eylem çizgisini pratiğe geçirmeye başladı. Bu eylem çizgisi kısa sayılabilecek bir süre sonra Kürt halkını ayağa kaldırdı. Önce, öldürülen gerillaların cenazesine sahip çıkma biçiminde başlayan Kürt halkının ayağa kalkış süreci, daha sonra cenaze törenlerinin kitle gösterilerine dönüştürülmesi biçiminde gelişti. Nihayet, 1990 ve 91 yıllarında "Serhıldan" boyutlarına ulaştı. Bun-

dan sonraki süreçte, Türkiye proletaryasının sınıfsal mücadelesi ile Kürt ulusunun ulusal – sınıfsal savaşı birbirini etkileyerek ve iç içe bir gelişim göstererek yeni aşamalara doğru yol aldı. Tüm bunların bir toplamı ve sonucu olarak devrimci durum yeniden tüm belirtileriyle ortaya çıktı.

PROLETARYA VE İÇ SAVAŞ

Geçen yüzyılın en büyük proleter devrimci olayı, hiç kuşkusuz, Paris Komünü'dür. Komün, ders çıkarılması gereken öteki tüm yönlerinin yanında, bir iç savaşta proletaryanın nasıl davranması gerektiği açısından da önemli bir örnektir. Bu nedenle Marx, Komüne çok büyük bir önem verdi ve ondan sosyalizm için son derece öğretici pek çok sonuç çıkardı. Marx'ın çıkardığı sonuçları, daha sonra Lenin yeniden ele alıp değerlendirdi ve kendi dönemindeki sınıf savaşına büyük bir başarıyla uyguladı. Aynı dönemde, 1912'de yayınlanan ve yaklaşmakta olan dünya çapındaki bir emperyalist savaşa işaret eden "Basel Bildirisi" de proletaryanın dikkatlerini iç savaş örneği olarak Paris Komünü'ne çekiyordu.

Komünü hazırlayan koşullar koca bir dönemi kapsamıştır. Ulusal Muhafızlar'da yer alan işçilerin silahlı olmasını kendi rejimi için son derece tehlikeli gören Fransız Burjuvazisi, işçileri silahsızlandırmayı ilk görev olarak önüne koydu. Burjuvazinin bu girişiminin yaklaşmakta olan bir iç savaşın ilk adımları olduğunu görememek işçilerin en büyük yanlışları oldu. Komün üzerine değerlendirme yapan Marx, Kugelmann'a yazdığı mektupta işçilerin bu yanlışlarını şöyle ortaya koyar:

"Vicdan titizliği yüzünden, uygun zaman kaçırıldı. San-

ki şu pis Thiers ucubesi, Paris'i silahsızlandırmaya kalkışarak daha önce başlatmamış gibi, iç savaşı başlatmak istemediler."(14)

Fransız burjuvazisi, silahlı olan Parislileri silahsızlandırmaya kalkışarak zaten iç savaşı başlatmıştı. İşçilerin, burjuvazinin bu girişiminin gerçek anlamını kavrayamamaları ve gereken önlemleri almaya, derhal, büyük bir hızla girişmemeleri "Koca Komün"ün düşüşünü beraberinde getirdi.

Bizde de, tıpkı Parisli işçiler gibi, bu durumu anlamayanlar var. Ama bir farkla: Parisli işçiler "Vicdan titizliği" gibi çok insani bir duygunun aşırı derecede esiri olmalarından dolayı böyle bir yanılgıya düştüler. "Bizimkiler" ise aşırı oportünizmlerinden ve burjuvaziye besledikleri güven duygularından dolayı aynı hataya düşüyorlar. Gerçekte ise, burjuvazi, bir süredir tüm politik ve askeri güçleri ile iç savaş durumuna geçmiş bulunmaktadır. Elbette, dış savaşlardan farklı olarak iç savaşların kesin başlama tarihini saptamak zordur. Yine de, bir fikir versin diye bir tarih vermek gerekirse, I. DYP-SHP Koalisyon Hükümetinin bir iç savaş hükümeti olarak kurulduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. O tarihten itibaren, zaten Kürdistan'da sürmekte olan savaş, Türkiye işçi ve emekçilerini de kapsayacak biçimde genişledi. Burjuvazi, emekçi kitlelere karşı, Kürt halkına karşı bir iç savaşı başlattı. Burjuvaziye aşırı güven beslemek gibi iflah olmaz bir oportünizme düşenler ve düzenleri bozulacağı korkusuyla gerçeklere gözlerini kapayanlar dışında, hiç kimse bu gerçeği ve düzenleri bozulacağı korkusuyla gerçeklere gözlerini kapayanlar dışında, hiç kimse bu gerçeği yadsıyamaz. Sermaye sı-

nı ve hükümetlerinin aldıkları tüm yasal önlemler ve tüm uygulamaları, bunların, bir iç savaşı, bir burjuva iç savaşını başlattıklarını gösteriyorlar. Tekelci burjuvazi onun emrindeki generaller halk kitlelerini ve Kürt halkını silahsızlandırarak, komünistlerin ve devrimcilerin elini – kolunu bağlamaya çalışarak ve bu amaçla katliamlar, operasyonlar düzenleyerek; ama, aynı zamanda sivil faşistlerle dinci faşistleri sürekli biçimde örgütleyip, eğitip silahlandırarak bir iç savaşı başlattıklarını ilan etmişlerdir. Oluşturulan "Özel Ordu", tekellerin ve hükümetin faşist sivilleri silahlandırmalarının ve onları orduya bağlamalarının açık bir örneğini oluşturuyor. Devletin toplum içindeki kendi uzantılarını silahlandırması bununla da sınırlı değildir. Hükümet ve ordu, kendi saflarını tutan nüfusun yoğun olduğu kent ve köyleri de kendi denetimi altında silahlandırmış ve silahlandırmaya devam ediyor. Erzurum ve Erzincan, burjuvazinin kendi yandaşlarını silahlandırmasının basın ve televizyona yansıyan iki örneğidir sadece. Özel Ordu'nun dışında, sayıları 40 bini geçen korucuların sayısının arttırılması, tekellerin, toplumun daha geniş kesimini kendi yanlarında savaşa soktuğunu ve sokmaya devam ettiğini gösteriyor. Kürdistan'daki savaşta ölen hemen hemen bütün askerlerin cenazelerinin ordu – polis ve sivil faşistlerin gövde gösterilerine dönüşmesi, buralarda yaşayan Kürt'lerin ve devrimcilerin açık terör altına alınması da, tekellerin faşist iktidarının Türkiye işçi ve emekçileriyle Kürt halkına karşı bir savaş halinde olduğunun göstergesidir. Generaller, tekelci burjuvazi ve hükümet "tüm cephelerde taarruz", "topyekûn mücadele" çağrılarıyla bir iç savaş durumunda olduklarını "res-

men" de ilan etmişlerdir. Tüm bu olgular yadsınamaz somut olgulardır. Öyleyse, proletarya ve devrimci güçler, kendi kendilerini kandırarak, sanki tekeller kendilerine karşı bir iç savaş başlatmamış gibi davranamazlar. Eğer devrimci proletarya, burjuvazinin başlatmış olduğu savaşın gerçek amaçlarını kavrayamazsa ve eğer sırf düzensizlik, acı ve kan getirecek diye somut bir olguyu görmemek için gözlerini kaparsa bu hatasının acı bedelini ağır bir biçimde ödemeye karşı karşıya kalabilir. Bu nedenle, yapılması gereken şey, yaşanan somut olguyu olduğu gibi görüp iç savaşın devrimin lehine sonuçlanması için gereken tüm önlemlerin alınmasıdır. Bu önlemlerin başında, devrim güçlerinin birleşik bir güç olarak tek bir merkezde ve tek bir devrimci otorite altında toplanması geliyor. Devrimin tüm kuvvetleri ayaklanma ve zafer için birleştirilmelidir.

Burjuvazinin sürekli silahlanması, militarist güçlerini arttırması ve toplum içindeki kendi yandaşlarını silahlandırması, eğitip, örgütlemesi onun, iç savaşı kazanmak ve bir karşı-devrime dönüştürmek için nasıl da hızlı bir çaba ve hazırlık içinde olduğunu yeterince anlatıyor. Devrimci proletaryanın buradan çıkaracağı önemli dersler var. Her şeyden önce, burjuvazi, bu savaşla topluma korkunç bir son hazırlıyorsa devrimci proletaryanın bundan herhangi bir umutsuzluğa kapılması için hiçbir neden yoktur. Çünkü, toplumun bir kesimini silahlandırarak, silahlanmayı teşvik eden burjuva sınıfın kendisi bir devrim için gerekli zemini hazırlıyor. Öyleyse, devrimci proletarya, bütün ufkü ve hayali ücretli kölelik sistemi içinde biraz daha iyi bir konum elde etmekle sınırlı olan oportü-

nizm gibi "silahsızlanma" çağrısı yapamaz, yapmamalıdır. Aksine, burjuvazinin açtığı yoldan, daha hızlı, daha ileri gitmenin çağrısını ve pratik adımlarını atmalıdır. Bu koşullarda devrimci proletaryanın sloganı "silahsızlanma" değil, "silahlanma" olmalıdır. "Bizim sloganımız, burjuvaziye yenmek, onları mülksüzleştirmek ve silahsızlandırmak için proletaryayı (silahla - b.n) donatmak olmalıdır. Devrimci sınıf için tek olanaklı taktik budur; bu taktik kapitalist militarizmin bütünüyle nesnel gelişmesinin mantıksal sonucu ve gereğidir" (Lenin). Burjuva sınıfın kendi yandaşlarını silahlandığı, kendi militarist güçlerini bir savaş durumunda dizdiği koşullarda devrimci güçlerin emekçi kitleleri silahlandırması, devrimci halk milislerini örgütlemesi devrimci görev haline gelmiştir. Varsın, düzenin bozulmasından ve konumunun sarsılmasından korkan oportünizm "silahsızlanma" çağrısı yapsın... Silah olmadan, kitleler silahlanmadan, dönemin gereksinimlerine yanıt veren örgütlenmeler olmadan iç savaşı kazanamayız.

Tekrar Marx'ın, Komün derslerine dönelim.

"... Parisliler yeniliyor, bu açık ve kendi kusurlarıyla yeniliyor, en sonu aşırı bir dürüstlükten doğan bir kusur bu. Merkez Komite ve daha sonra da Komün, o pis Thiers cücesine düşman güçleri toplama zamanı bıraktılar: I) Çünkü, sanki Thiers Paris'i zorla silahsızlandırmaya çalışarak iç savaş daha önce başlatmamış, sanki Prusyalılarla barış ya da savaş kararlaştırmaya çağrılan Ulusal Meclis hemen cumhuriyete savaş ilan etmemiş gibi, Budalalıkları yüzünden iç savaş başlatmak istemediler!..."(15)

Görüldüğü gibi Marx, Liebknecht'e yazdığı mektupta Parislileri iç savaşı başlatmamaları ve bunun onların yenilgisiyle sonuçlanması sorunu üzerinde bir kez daha duruyor. Türkiye ve K. Kürdistan'da devrimci durumun sürekli olgunlaştığı, devrimin bir gerçeklik haline geldiği ve iç savaşın her geçen gün yaygınlık, yoğunluk ve sertlik kazandığı bir sırada herkes, bir iç savaş örneği olan Komünü ve Marx'ın Komün'den çıkardığı önemli sonuçları kesin olarak göz önünde bulundurmalıdır.

İç savaş, Lenin'in devrim teorisi ve devrimci politikasında önemli bir yere sahiptir. 1914'le başlayan ve daha sonraki dönemde süren iç savaş Leninistlerle her çeşitten oportünisti ve sosyal şövenisti ayıran bir ayıraç rolü oynadı. Birinci emperyalist paylaşım savaşı sırasında uluslararası proletarya hareketi iki temel kampa ayrıldı. Bir tarafta kendi emperyalist burjuvazisinin başlattığı savaşı destekleyen sosyal-şövenler, öteki tarafta hükümetler arası savaşı iç savaşa çevirmeyi hedefleyen marksist-leninistler. Lenin, proletaryanın emperyalist savaş karşısındaki devrimci görevlerini şu sözlerle ifade ediyordu:

"Bu görev ancak şu slogan ile doğru olarak ifade edilir: Emperyalist savaşı iç savaş durumuna çeviriniz ve savaş sırasındaki **bütün** tutarlı sınıf savaşimleri, ciddi bir biçimde yürütülen bütün 'yığın hareketleri'eninde sonunda bu amaca yönelmelidir."(16)

Lenin tarafından formüle edilen bu görevler ve mücadele çizgisinin önemi daha sonraki sınıf savaşımı sırasında ortaya çıktı. İç savaş sloganı ile o zaman devrimci bir öz yaratıldı. Bu devrimci komünist öz yaratılmamış olsaydı ne III. Enternasyonal oluşabilirdi ve ne de proletarya

devrimi Rusya'da zafere ulaşabilirdi. Marksistlerin emperyalist savaşı iç savaşa çevirme sloganı karşısında, barış sloganı ile çıkanlara Lenin şunları söyler:

"Benim görüşüme göre, barış şiarı şu anda doğru değildir. Bu küçük burjuva bir şiardır, papazların şiarıdır. Proletaryanın şiarı iç savaş olmalıdır."(17)

Lenin'in mücadele arkadaşı Krupskaya o dönemi anlatırken haklı ve doğru olarak: "Savaşın patlak vermesinden iki buçuk ay sonra Lenin, net ve açık mücadele çizgisini bulmuştu. Artık onun bütün faaliyetini bu çizgi belirleyecekti."(18)

Toplumu derinden sarsan, uykusundan uyandıran ve harekete geçiren her büyük toplumsal olaydan, çatışmadan, dehşete kapılan ve "barış barış" diye çırpınan bizim "papazlarımız", Lenin'in bu tutumundan ders çıkarırlar mı acaba, bilemeyiz. Devrimci proletarya, barış havarisi "papazlarımız"ın barış şiarına karşılık iç savaş şiarını öne çıkarmalıdır. Türkiye ve Kürdistan'da süren iç savaş karşısında, reformistler ve tüm küçük burjuvalar bu iç savaşı kazanmak için kararlı, tutarlı ve aktif bir mücadele vermek yerine, barış sloganı ile sahneye çıkıyorlar. Burjuvazi ile diyalog ve iç barış tüm küçük burjuvaların sloganıdır. Ne yazık ki, aynı yaklaşım, zaman zaman ve başka açıdan PKK tarafından ileri sürülüyor. Ulusal sorunun devrimci bir çözümü için birleşik bir devrim ya da iç savaşı bir devrime dökmeyi önermek yerine, barış yoluyla çözüm önermek, Lenin'in şiddetle karşı çıktığı küçük burjuva bir yaklaşımdır. Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin benzer bir yaklaşımı zaman zaman gösterdiğini söylüyoruz çünkü, çoğu kez de şu son derece doğru ve yerinde saptama-

ları Özgür Halk dergisinde görebiliyoruz. Şöyle yazıyor Özgür Halk yazarı Selahattin ERDEM:

"Bazıları sorunun alelacele çözülmesini ve özellikle savaşın durmasını istiyorlar. Bunun için de, özel savaş rejiminden çok devrim gücüne baskı yapmaya çalışıyorlar. Kuşkusuz, böyleleri küçük mülk sahipleri varlıklı kesimlerdir ve mal varlıklarını kaybetmek istemiyorlar. Savaştan gördükleri zararın azalması ve kazançlarının artmasını istiyorlar. Elbette, ille de savaş istenmez. Ancak devrimin derinliğine gelişmesinden de vazgeçilemez. Acil çözüm ve barış çabaları, gerçekte devrimin derinleşmesini önlemek isteyen çabalardır." Aynı yazının başka bir yerinde ise şunlar söyleniyor:

"Bugün Türkiye sol'unun en devrimcisi olduğunu söyleyenler bile barıştan söz ediyorlar. Halbuki solcular, sosyalistler, emperyalist savaşa karşı barışı savunurlar. Bugünkü savaş ise, devrim ile karşı - devrim cepheleri arasında süren bir savaştır."

"Bugün genel planda 'savaş dursun' demek, bir anlamda 'devrim dursun'demekle eş anlamlıdır. Olan şu: Faşizme karşı mücadele etmeyenler, ulusal kurtuluş savaşından yana olma yürekliliğini de gösteremiyorlar. Daha da ilerleyerek "savaş dursun, barış olsun" çizgisine varıyorlar." (Özgür Halk, Sayı: 38)

Kürt ve Türk küçük burjuvalarının devrim ile karşı - devrim arasında sürmekte olan savaşa karşı yaklaşım ve kaygılarını bu derece doğru saptayabilen bir hareketin en yetkili yöneticilerinin ağzından "siyasal çözüm" önerilerini duyabiliyoruz. Bu çelişki, marksizmden güçlü bir biçimde etkilenmiş kurtuluş hareketinin doğasında vardır. Ulu-

sal kurtuluş hareketinin bu çelişik tutumunu bir yana bırakıp reformist – sosyalistlerin küçük – burjuva yaklaşımlarına gelmek istiyoruz. Çünkü savaşım kızıştıkça, tüm demokratlar, entellektüeller ve reformistler burjuvazi karşısında teslimiyet anlamına gelen ‘barış’ sloganını temel bir şiar durumuna getirdiler. Ancak, onlar teslimiyeti önerdursunlar, sınıflararası mücadele kendi doğası gereği, kendi evrimi içinde çatışma ve savaş biçimleri olarak sürüyor. Bu savaş karşısında Leninistler, "iç savaşı kazanmalıyız" sloganı ile Lenin'in o dönemdeki çizgisi gibi açık ve net bir mücadele çizgisini ortaya koydular. Böyle bir mücadele çizgisine sahip olunca, doğal olarak, tüm mücadele görevleri iç savaşın devrime dönüştürülmesi görevine bağlanmıştır.

Her savaş gibi, iç savaş sırasında da toplum derin bir sarsıntı geçirir, kurulu düzenler alt üst olur. Uzun yıllar boyunca süren bir savaşın acı ve yıkım getirmemesi ve bu acı ve yıkımın ordu ve halk yığınlarında moral bozukluğuna yol açmaması düşünülemez. Uzun süreli, sert ve acımasız bir iç savaş, bir kuşak boyunca olmasa bile uzun yıllar sürecektir bir ekonomik yıkıma, insan kaybından dolayı, küçük – burjuvaların savaşın kendisine karşı çıktıkları sıkça görülür. Ne var ki, karışıklık, düzensizlik ve yığınların – ama bu arada ordunun da – moral bozukluğuna, yorgunluğuna yol açacak diye iç savaşa ve bu savaşın yürütülüş biçimlerinden biri olan gerilla mücadelesine karşı çıkanlar, kaçınılmaz biçimde, burjuvazinin egemenliğine teslim olur. Proletarya devrimi, kurulu sosyal düzeni top yekûn havaya uçurmadan ayağa kalkamaz, toplumun kurtuluşunu sağlayamaz. Unutmamak gerekir ki, devrim, sı-

nıflar arası çatışmanın en üst düzeye çıkarılması anlamına gelir. Bu kavga sırasında, Lenin'in dediği gibi:

"Düzensizlik getirmeyen hiç bir şiddetli savaş yoktur. Düzensizlik getirmeyen –sosyalist devrimin kaçınılmaz koşulu ve ayrılmaz parçasıdır bu – iç savaş olamaz. Düzensizlik 'görüşü ile' devrimi ve sosyalizmi reddetmek, olsa olsa bir kimsenin ilke yoksunluğu ve pratikte burjuvaziye teslimiyetini gösterir."(19)

Türkiye'de, küçük – burjuva aydınların ve hatta, pek çok sol siyasal akımın savaş kızıştıkça "barış" sloganını dillerinden düşürmediği ve "kan akışının durdurulması" çağrılarını peş peşe yaptıkları biliniyor. Bu çevreler, gerçekte, düzenlerinin bozulmasından dehşete düştükleri için, kurulu düzenlerini bozacak diye iç savaş gerçeğini ya görmemezlikten geliyorlar ya da görmek istemiyorlar. Uzlaşmacı ve pasifist küçük – burjuva aydınlar, daha önce yayınladıkları bir bildiri ile, sümüklerini çeke çeke, hükümeti ve burjuva çevrelerini giderek yaygınlaştırmakta olan iç çatışmaları önlemeye çağırdılar. "Kirli savaş" edebiyatı altında pek çok sol çevrenin dile getirmeye çalıştığı şey de, özünde, bu istemden farklı değildir. Böylece, tüm bu çevreler, bilerek – bilmeyerek, aslında, burjuvazinin duruma hakim olmasını istemiş oluyorlar. Başka bir ifadeyle, ücretli kölelik düzeninin, sermaye egemenliğinin devamını istemiş oluyorlar. Bu arada, küçük – burjuva aydınların ve reformist – sosyalistlerin burjuvazinin zulmüne, baskısına ve terörüne yönelttikleri tüm eleştiriler onların "diz çökerek isyan"ları anlamından başka bir şey ifade etmiyor.

Ne var ki, küçük – burjuva unsurlar ne kadar bu işin dışında kalarak kendilerine göre çözüm aramaya çalışsalar

da, mücadele, sınıflar savaşı kendi yolunda yürümeye devam edecektir. Devrim ile karşı – devrim arasındaki; toplumun bir kesimi ile öteki kesimi arasındaki "bedenin bedenle çarpışması" önümüzdeki gelişmenin temel doğrultusu olacaktır. Bu çatışma sırasında düzenler yıkılacak, taşlar yuvarlanacak, kurumlar yıkılacak ve toplum ve koşullar yeni bir doğuma hazır olacaktır.

İç savaşın günümüz devrimlerinin de bir koşulu ve olgusu olduğu yakın geçmişte gerçekleşen tüm ulusal kurtuluş savaşları ve halk devrimlerinin bu süreçten geçmesiyle kanıtlanmıştır. Demek ki, iç savaş, ister kimi ülkelerde olduğu gibi devrimden önce başlasın, isterse kimi ülkelerde olduğu gibi devrimden sonra başlamış olsun, bir olgudur ve bir olgu olarak, bütün sonuçlarıyla birlikte karşımıza çıkacaktır.

Yakın geçmişte iç savaşın bir olgu olarak karşımıza çıktığı yerlerden birisi Angola'dır. Angola iç savaş, ortaya çıkışı ve geçirdiği evrim itibariyle ayrıca incelenmesi gereken bir örnektir. Onun en özgün yanlarından birisi, sömürgeciliğe karşı verilen bir savaşın devamı olmasıdır. Angola, Portekiz'in on yıllarca süren sömürgeci egemenliğine karşı ulusal kurtuluş savaşı verirken, tüm uluslar aralarında kimi çelişiklere karşın, birlikte hareket etmişlerdir. Ancak, savaşın zaferiyle birlikte, devrimci güçlerin iktidara gelmesinden hemen sonra, emperyalizm, özellikle de ABD emperyalizmi, devrimci yönetime karşı bir iç savaş örgütleyip, kışkırttı, bütün gücüyle karşı devrimci güçleri destekledi. Devrimci güçleri temsil eden ve iktidarı elinde bulunduran MPLA'ya karşı, ABD emperyalizmi, karşı devrimci konumdaki UNITA'yı destekledi.

UNITA, Türkiye'nin maocuları dahil, emperyalizmin ve gerici devletlerin dünya çapındaki desteğini alarak, devrimci iktidara karşı bir iç savaş başlattı. Böylece, 1970'li yılların ortalarından bu yana sürüp giden geniş kapsamlı bir iç savaş olgusu karşımıza çıktı. Buradaki iç güçlerin savaşa tutuşmaları, çağımızın karakterine aykırı değildir. Yoksul Angola halkı, devrimci önderlik altında, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist devletlerin yoğun desteği ile ekonomik ve toplumsal kurtuluşu sağlamak ve sosyalizme yönelmek isterken; buna karşılık, emperyalizmin, gerici faşist devletlerin ve maocuların desteğini alan iç gerici güçler, Angola halkını girdiği yoldan geri çevirmek ve emperyalizmin yeni sömürgecilik ilişkileri içine çekmek için bir savaşa tutuştular. Angola halkına ekonomik yıkım ve acı getiren bu savaş 1970'li yılların ortalarından günümüze kadar, bazen şiddetlenerek – 1993 yılında olduğu gibi – bazen de şiddetini kaybederek sürüp geldi. Angola'daki iç savaş somutunda, gerçekte olup biten şey emekle – sermayenin, sosyalizmle kapitalist emperyalizmin savaşından başka bir şey değildir. Başka bir ifadeyle söyleyecek olursak, Angola iç savaşı farklı biçimlere bürünen bir sınıf savaşıdır.

Aynı olgu yani iç savaş, başka biçimlerde, Güney Afrika'da karşımıza çıkmıştır. Burada yıllardır süren iç savaş siyahların beyazlara karşı, ırk ayrımını ortadan kaldırma amaçlı olarak karşımıza çıkıyor. Siyahların, özellikle de bunların devrimci kesiminin, ırk ayrımını ortadan kaldırma amacı yanında hem özgür hem de sosyalist bir Güney Afrika hedefi de vardır. Bu ülkede, egemen olan beyazlar, her tür serveti kontrol altında bulunduran kesimdir.

Bu nedenle, Güney Afrika siyahlarının yürüttüğü mücade-
lenin yalnızca ulusal yönü değil, aynı zamanda, sınıfsal yö-
nü de var. Siyah ırkın mücadelesinin bu sınıfsal rengi, em-
peryalizmin bu savaşa müdahalesinin ve harekete geçme-
sinin nedenini de oluşturuyor. Emperyalist devletler ken-
dileri ile uzlaşma yanlısı siyahlar ile Zulu kabilesini yanla-
rına alarak, kurulu toplumsal düzeni, yani kapitalist top-
lumsal düzeni ve yeni sömürgecilik ilişkilerini güvence al-
tına almak için tüm olanaklarını seferber etti. Yıllarca sü-
ren iç savaş boyunca, taraflar, belli bir güç topladıktan
sonra tekrar bozmak üzere, defalarca uzlaşmaya gittiler.
Bugün sağlanmış olan uzlaşma da böyle bir uzlaşmadır.
Demek ki, bugün sağlanmış uzlaşma içinde gerçek olan
şey, bundan sonra da iç savaşın devam edeceğidir.

Latin Amerika'da sürmekte olan devrim mücadelele-
ri aynı biçimde bir iç savaş halini almıştır. El Salvador,
Nikaragua, Honduras ve Guetamala'da 70'li yılların son-
larında, 80'li yılların başlarında en şiddetli boyutlara va-
ran devrim mücadeleleri birer örnektir. ABD emperyaliz-
mi, Latin Amerika ülkelerinde ikinci bir Küba örneğinin
ortaya çıkmasını önlemek için, bu ülkelerdeki devrim ha-
reketlerine karşı her tür baskıyı kullandı ve kullanmaya
devam ediyor. El Salvador'da uzun yıllardır devam eden
son derece şiddetli iç savaş, ABD emperyalizminin yo-
ğun, dolaylı ve doğrudan müdahaleleri sonucu bir devri-
me dönüşemedi. Bu süreçte binlerce insan yaşamını yitir-
di. Ekonomik yıkım, sefalet, yorgunluk ve moral bozuklu-
ğu halk yığınlarıyla Ordu'yu sarmakta gecikmedi. Düzen-
sizlik, karışıklık, toplumun derinden sarsılması, düzenin
tüm yerleşik kurumlarının bozulması, kısacası, bir iç sava-

şın tüm sonuçları en açık çizgileriyle ortaya çıktı. Bununla birlikte, iç ve dış güç ilişkileri gibi savaşa doğrudan etki eden faktörlerin durumu, El Salvador'daki iç savaşın bir devrime dönüşerek devrimci güçlerin zaferiyle sonuçlanmasına yol açamadı. Devrimci güçler, savaşı kazanma gücünden yoksunken, karşı-devrimci güçler de devrimci hareketi ezecek bir güce sahip değildi. Tüm bunların sonucu olarak, devrim ile karşı-devrimci diktatörlük arasında geçici bir denge durumu ortaya çıktı. Bu denge durumu koşullarında, mücadele, eskisi gibi belirgin bir saf-laşma biçiminde olmasa da sürüyor. Pek çok belirti, varılmış bulunan anlaşmanın her an bozulabileceğini gösteriyor.

Nikaragua, bir başka örnek sunuyor bize. Nikaragua halkı, devrimci Sandinist Cephe önderliğinde iç savaşı devrime dönüştürmek başarısını göstererek onu bir zaferle sonuçlandırdı. Devrimi, Demokratik Halk İktidarını kurarak taçlandırdı. Ne var ki, "arka bahçe"sinde devrimci bir iktidara hiç bir tahammülü olmayan ABD emperyalizmi tüm burjuva ve gerici güçlerini kullanarak devrimi yıkmaya çalıştı. ABD, bu karşı-devrimci çabalarında bölgedeki gerici devletler ile diğer emperyalist devletlerin desteğini almakla birlikte, esas dayanağını, Nikaragua'daki karşı-devrimci burjuva güçler oluşturdu. Cenneti elinden alınmış Nikaragua burjuvazisi, iktidarı yitirdiği 1979'dan başlayarak devrimci halk iktidarına karşı, bazen şiddetlenen bir savaşı, dünya gericiliğinin desteğini de alarak örgütledi. Sonuçta, ABD emperyalizmi, geçici olarak oluşan yeni uluslararası durumdan yararlanarak Nikaragua halkını ve Sandinist cepheyi baskı altına aldı

ve devrimci iktidarı bir seçime zorladı. Yalnız kalan devrimci iktidar, sonunda seçime girmeye karar verdi. Seçim sonucunda burjuvazi yönetimi paylaştı. Sandinistler belli mevzileri korumakla birlikte eski konumlarından uzaklaştılar. Bu ülkede, silahla, devrimle kazanılan, seçimle yitirilme tehlikesiyle karşı karşıya geldi. Yine de, oluşan durumun uzun sürmeyeceği ve devrim ile karşı devrim arasındaki kapişmanın kaçınılmaz olduğu daha bugünden görölmeye başlandı.

Sonuç olarak;

Uzlaşmaz sınıf karşıtlıkları üzerine kurulu kapitalist toplumda, bu temel üzerinde yükselen sınıf savaşı nasıl kaçınılmaz bir şeyse, sınıf savaşının gelişmesinin belli bir aşamasında, bu savaşın bir devamı – uzantısı olarak iç savaş da kaçınılmaz bir olgudur. Bu nedenle, sınıf savaşını kabul eden, zorunlu olarak iç savaş da kabul etmiş olur.

Tüm devrimlerin bir olgusu ve koşulu olan iç savaş, demokratik halk devrimlerinin ve sosyalist devrimlerin de bir koşuludur. Onsuz hiçbir devrim düşünülemez. Bunu kabul etmeyen ya da göz ardı eden kaçınılmaz olarak burjuvazi karşısında teslimiyeti seçer.

İç savaş, aynı biçimde ulusal kurtuluş savaşlarının da kesin bir olgusudur. Verilen tüm devrimci ulusal kurtuluş savaşları ya zafer öncesinde ya da sonrasında bir iç savaş süreci yaşamışlardır.

Sınıf savaşının kaçınılmaz bir devamı ve gerçek bir savaş olan iç savaş, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin bir olgusudur. Bu olguyu göremeyen ya da kabul etmeyenler, sınıf savaşlarının sosyalizm altında, yeni koşullarda ve farklı biçimlerde de olsa, sürdüğünü ve sınıfları

var eden maddi koşullar devam ettiği sürece iç savaşın çıkabileceğini reddetmiş olurlar. Sosyalist ülkelerin deneyi, geçiş sürecinin tümü boyunca proletaryanın devrimci yöntemleri elden bırakmaması gerektiğini gösteriyor.

Türkiye ve K. Kürdistan'da sınıf savaşı iç savaş biçimini almıştır. Gelişmenin bu aşamasında devrimci proletaryanın görevi bu iç savaş devrime dönüştürmektir.

KAYNAKLAR:

- 1 – Lenin, *Nisan Tezleri* Sf.140
- 2 – Marx, *Felsefenin Sefaleti* Sf.157
- 3 – Lenin, *Sosyalizm ve Savaş* Sf.61
- 4 – age, Sf.169
- 5 – age, Sf.171
- 6 – Lenin, *Anarşizm ve Anarko Sendikalizm*, Sf.180
- 7 – Engels, age, Sf.126
- 8 – Marx, *Felsefenin Sefaleti* Sf.186
- 9 – Lenin, *Düşünceler – Aforizmalar*, Sf.108
- 10 – Engels, Marx – Engels Seçme Yapıtlar, Cilt II, Sf.221 – 222
- 11 – Lenin, *Anarşizm ve Anarko Sendikalizm*, Sf.301
- 12 – Engels, *Anti – Dühring*, Sf.274
- 13 – Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, Sf.64
- 14 – Marx, *Fransa’da İç Savaş*, Sf.146
- 15 – age, Sf.145
- 16 – Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, Sf.27
- 17 – Krupskaya, *Lenin’den Anılar*, Sf.276
- 18 – age, Sf.276
- 19 – Lenin, *Sosyalizm ve Savaş*, Sf.169

Fiyatı: 75.000 TL
(KDV dahil)